Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon

Verzenddatum
13 JUNI 2013

Kenmerk
69086 / 193149

Uw kenmerk

Betreft: Herindelingsadvies gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer

Excellentie,

Op 7 mei 2013 hebben wij van de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer het herindelingsadvies 'Het beste van drie werelden in één gemeente' ontvangen. Het herindelingsadvies is conform artikel 5 van de Wet arhi voorbereid en vastgesteld op 23 april 2013 door de gemeenteraden van Graft-De Rijp en Schermer en op 25 april 2013 door de gemeenteraad van Alkmaar. De gemeenten beogen te fuseren per 1 januari 2015. Bij deze ontvangt u, conform artikel 5, lid 3 van de Wet arhi, het herindelingsadvies (*bijlage 1*) met in deze brief onze zienswijze daarop.

Bestuurlijk proces
Het herindelingsadvies van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer is het resultaat van een proces dat een aantal jaren geleden is ingezet door de gemeenten Graft-De Rijp en Schermer. Zij zijn tot de conclusie gekomen dat een grotere bestuurlijke schaal onontkoombaar is om de dienstverlening op orde te houden, kwaliteit te kunnen blijven leveren en een serieuze gesprekspartner te zijn. Met de decentralisaties en de lagere uitkering uit het gemeentefonds komen beide gemeenten alleen nog maar verder onder druk te staan. Samenwerking met elkaar en andere gemeenten is niet (langer) afdoende om deze uitdagingen aan te kunnen. De vele en verschillende samenwerkingsverbanden leiden daarnaast tot onoverzichtelijke en minder effectieve sturing en tot minder democratische legitimatie. Beide gemeenten hebben daarom gekozen voor een herindeling, omdat nog verdere samenwerking geen oplossing is. Een fusie met de gemeenten Zeevang en Beemster is ook verkend, maar bleek niet haalbaar.

De gemeentebesturen van Graft-De Rijp en Schermer hebben een intensief, zorgvuldig en transparant proces doorlopen met hun

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

inwoners, maatschappelijk middenveld en omliggende gemeenten om uiteindelijk te komen tot hun fusiepartner Alkmaar. Wij vinden het een logische en goede keuze dat deze twee van oudsher 'natuurlijke partners' elkaar daarbij niet hebben losgelaten. In de vorige collegeperiode hebben wij een fusie van enkel deze twee gemeenten afgeraden. Wij willen de gemeentebesturen van Graft-De Rijp en Schermer complimenteren met de manier waarop zij zijn omgegaan met deze boodschap en hoe zij uiteindelijk hun processen hebben ingezet en doorlopen. Tegelijkertijd spreken wij onze waardering uit voor alle (buur)gemeenten die open hebben gestaan voor de gesprekken met Graft-De Rijp en Schermer en in het bijzonder uiteraard voor de gemeente Alkmaar. Alkmaar heeft op een respectvolle en constructieve wijze geparticipeerd in de zoektochten van beide gemeenten, daarbij oog gehouden voor ieders belangen en ook haar eigen inwoners en maatschappelijk middenveld bij deze discussie betrokken.

Regionale context
Ons college vindt het, vanuit onze rol om de regionale belangen te bewaken en onze algemene verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het lokale bestuur, belangrijk dat bestuurskrachtversterkingen worden bezien en besproken in regionaal verband. Daarom hebben de gedeputeerde gemeentelijke samenwerking en de commissaris van de Koning op 11 mei 2012 de portefeuillehouders 'regionale samenwerking' van de acht gemeenten in de regio Alkmaar[1] uitgenodigd voor een overleg over de fusiebewegingen van Graft-De Rijp en Schermer in de regio en wat dit betekent voor de andere gemeenten.

In dit overleg is geconcludeerd dat er bestuurlijk draagvlak is bij de colleges zowel voor de fusie van Alkmaar en Graft-De Rijp als voor de fusie van Schermer met Alkmaar of Heerhugowaard[2]. Alle gemeenten vinden dat er met deze fusievarianten sprake is van evenwichtige bestuurlijke verhoudingen en zogenaamde restproblematiek niet aan de orde is. De gemeenten voorzien voor zowel de korte als langere termijn geen andere fusies binnen de regio Alkmaar. Beide fusievarianten zijn duurzaam en passen binnen de regionale samenwerking of belemmeren deze samenwerking niet.
Tevens is afgesproken dat de gemeenten Alkmaar, Graft- De Rijp en Schermer een regiovisie zouden opstellen over de effecten van de op handen zijnde herindeling(en) op de bestuurskracht van en verhoudingen in de regio, waarbij bovenstaande conclusies meegenomen en verder uitgezocht zouden worden. De andere

---

[1] Te weten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft-De Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Schermer

[2] Schermer had op dat moment nog een keuze te maken tussen Alkmaar en Heerhugowaard

regiogemeenten hebben ingestemd met de regiovisie uit bijlage 4 van het herindelingsadvies. Dit geeft ons het vertrouwen dat de gemeenten met zijn achten tot 2015 en met zijn zessen na 2015 op een constructieve manier verder zullen kunnen werken aan het verstevigen van de regionale samenwerking. Dat is, zeker gezien de nieuwe taken die op de gemeenten afkomen, van groot belang.

Toetsing herindelingsadvies aan het beleidskader gemeentelijke herindeling
Ons college is van mening dat het herindelingsadvies van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer uitstekend past binnen de kaders zoals gesteld in het beleidskader gemeentelijke herindelingen d.d. 12 juli 2011. Dit was het vigerende beleidskader ten tijde van het proces van de drie gemeenten om te komen tot dit herindelingsadvies. Zoals ook verwoord in het nieuwe beleidskader gemeentelijke herindeling dat u recent naar de Tweede Kamer heeft gestuurd, moeten overgangsproblemen tussen beleidskaders voorkomen worden en zal het voorstel van Alkmaar, Graft- De Rijp en Schermer worden doorgezet op basis van het beleidskader uit 2011. Ook al zijn we ervan overtuigd dat het herindelingsvoorstel van deze drie gemeenten tevens past binnen de kaders van het nieuwe beleidskader, zullen wij nu achtereenvolgens ingaan op de drie hoofdcriteria uit het beleidskader uit 2011:

1. **Draagvlak**
   - Lokaal bestuurlijk
     Het herindelingsadvies is vastgesteld op initiatief van de drie betrokken gemeenteraden en de drie gemeenteraden zijn het dan ook eens met de voorgestelde fusie. Ook de start van het proces is een initiatief van de gemeenten zelf.
   - Maatschappelijk
     De drie gemeenten hebben een zorgvuldig, transparant en intensief proces doorlopen met hun inwoners en het maatschappelijk middenveld om te komen tot de meest geschikte fusiepartner c.q. deze fusie. De gemeentebesturen hebben diverse initiatieven ondernomen om maatschappelijk draagvlak te organiseren (zie paragraaf 6.2 van het herindelingsadvies). Bijzonder om hier te benoemen is dat Schermer gehoor heeft gegeven aan de geluiden uit de kern Oterleek - over het toegevoegd willen worden aan Heerhugowaard in plaats van Alkmaar - door middel van een onderzoek in deze kern. Uitkomst was dat een grote meerderheid van de inwoners van Oterleek koos voor ongedeelde aansluiting van Schermer bij Alkmaar.
     Uiteindelijk zijn er geen zienswijzen binnengekomen van inwoners uit Schermer of Graft-De Rijp. Zeven inwoners uit de gemeente Alkmaar hebben een (al dan niet gemotiveerde)

negatieve zienswijze ingediend over onder andere de niet logische samenhang van de nieuwe gemeente en de afstand tussen burger en bestuur. Wij zijn van mening dat de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer in hun reactie op de zienswijzen (en in het herindelingsadvies zelf) overtuigend hebben aangegeven dat er wel degelijk logische samenhang is tussen de drie gemeenten en dat men de verbinding tussen de inwoner en het bestuur zal waarborgen door bijvoorbeeld specifiek toegesneden kernenbeleid en buurt- en wijkbeleid (door) te ontwikkelen.

- Regionaal bestuurlijk
  De drie betrokken gemeenten hebben alle gemeenten in de regio expliciet uitgenodigd om een zienswijze te geven op hun herindelingsontwerp. De colleges van de gemeenten Koggenland en Heerhugowaard hebben gereageerd en wensen de drie gemeenten veel succes met hun fusietraject.

Gezien bovenstaande zijn wij van mening dat er sprake is van ruim voldoende draagvlak, zowel lokaal bestuurlijk, maatschappelijk als regionaal bestuurlijk.

2. **Inhoudelijke noodzaak**
   - Bestuurskracht
     Zoals we eerder al kort hebben uiteengezet, staat de bestuurskracht van Graft-De Rijp en Schermer onder druk. De nieuw te vormen gemeente zal ruim 105.000 inwoners tellen. Op die schaal moet het wat ons college betreft goed mogelijk zijn om een organisatie te vormen die voldoende kennis, kunde en professionaliteit in huis heeft om de opgaven van de nieuwe gemeente aan te kunnen. Tegelijkertijd is de omvang van de organisatie ook zodanig dat zij voldoende robuust is om minder kwetsbaar te zijn en continuïteit te waarborgen. Tot slot vormt de nieuwe gemeente een serieuze gesprekspartner, mag verwacht worden dat het een substantiële bijdrage kan leveren aan het oppakken van regionale opgaven in de regio Alkmaar en zal het in staat zijn om voldoende rekening te houden met de diversiteit van de lokale gemeenschappen door middel van kernenbeleid en buurt- en wijkbeleid.
   - Regionale opgaven en samenhang
     De nieuwe gemeente zal in staat zijn om samen met de andere vijf gemeenten in de regio de maatschappelijke opgaven en taken op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening, economische zaken, verkeer en vervoer, duurzaamheid en zorg op te pakken. De regio Alkmaar kan daarbij, net als de deelregio's Kop van Noord-Holland en West-Friesland, aansluiting zoeken bij de vijf kansrijke clusters die zijn benoemd op Noord-Holland Noord niveau (agri, health, energy, maritiem en leisure). Met zes gemeenten zal de afstemming en

samenwerking efficiënter en effectiever zijn en is er minder concurrentie.

- Financieel perspectief van gemeenten
  Wij hebben een analyse gemaakt van de verwachte financiële positie van de nieuwe gemeente (*bijlage 2*). Onze conclusie is dat de nieuwe gemeente naar verwachting een gezonde financiële positie zal hebben.

3. Urgentie

De gemeenten hebben naar onze mening in het herindelingsadvies overtuigend uiteengezet waarom deze fusie urgent is: Graft-De Rijp en Schermer ervaren bestuurskrachtproblemen, hebben andere oplossingen beproefd maar samenwerking is niet langer voldoende. Zonder deze fusie zullen deze gemeenten "verdrinken in de opgaven".

Overige criteria

- Duurzaamheid
  Wij zijn het met de gemeenten eens dat de omvang van de nieuwe gemeente, zowel qua oppervlakte als inwonertal, in combinatie met de economische, culturele en toeristisch-recreatieve mogelijkheden als voldoende robuust voor de komende tijd kan worden gekwalificeerd. Andere gemeenten hebben laten weten verder geen fusies binnen de regio Alkmaar te voorzien op de korte dan wel langere termijn. Zij hebben zich duidelijk uitgesproken voor samenwerking om voldoende toegerust te zijn en blijven voor de tokomst. De fusie van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer leidt niet tot restproblematiek.
- Interne samenhang van de nieuwe gemeente
  De drie gemeenten zijn met elkaar verbonden door de rijke cultuurhistorie, de Eilandspolder en de recreatieve, toeristische en economische mogelijkheden van stad en platteland. De nieuwe gemeente zal een duidelijke identiteit hebben, dat treffend wordt verwoord door de leus 'Holland in het klein maakt de nieuwe gemeente groots'. Een belangrijke uitdaging voor de nieuwe gemeente is om met kernenbeleid en buurt- en wijkbeleid haar inwoners zoveel mogelijk te betrekken en verbinden. De drie gemeenten zijn al volop bezig om dit beleid te ontwikkelen.
- Evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen
  Zoals al eerder aangegeven is deze fusie besproken in regionaal verband. De nieuwe gemeente zal een meerwaarde kunnen leveren bij het oppakken van regionale opgaven, in samenwerking met de andere vijf gemeenten in de regio, gemeenten uit aangrenzende regio's en de provincie. De vijf regiogemeenten kiezen voor intensivering van de samenwerking en worden door de fusie van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer

dus niet belemmerd in deze ontwikkeling. De schaal van de nieuwe gemeente wordt niet dusdanig veel groter dat deze zich niet langer goed verhoudt tot de andere vijf gemeenten of gemeenten uit aangrenzende regio's.

Beoogde fusiedatum en verkiezingen
De drie gemeenten hebben aangegeven het wenselijk te vinden hun fusie te laten ingaan per 1 januari 2015. We steunen de gemeenten in deze ambitie en willen u daarom verzoeken om, conform het beleidskader, voor deze gemeenten de reguliere raadsverkiezingen van maart 2014 uit te stellen. De zittingsduur van de raden van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer wordt dan met een korte periode verlengd.

Aangezien op alle belangrijke aspecten onze conclusie is dat het herindelingsadvies van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer positief moet worden beoordeeld, staat ons college zeer positief tegenover deze fusie. Wij verzoeken u daarom het herindelingsadvies zo spoedig mogelijk om te zetten in een wetsvoorstel.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland,

provinciesecretaris — voorzitter
T. Kampstra — J.W. Remkes

2 bijlagen
Kopie aan Gemeentebesturen van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer

961420139355 -1

Financiële positie van de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer en vooruitblik naar de fusiegemeente

Samenvatting

Vanuit de invalshoek van het financieel toezicht ziet de provincie op dit moment geen onoverkomelijke problemen voor de levensvatbaarheid van de nieuwe gemeente. De drie gemeenten doen het financieel redelijk tot goed. De fusie vindt nu eenmaal plaats in een tijd dat alle gemeenten last hebben van het economische klimaat en last gaan krijgen van de enorme decentralisatie van rijkstaken. Ook de omvang van de bezuinigingen die het Rijk nog bij de gemeenten gaat neerleggen is een onzekere factor. De manier waarop de fusiegemeente deze uitdagingen tegemoet gaat treden, draagt meer risico's in zich dan de fusie op zichzelf. De algemeen heersende mening is wel, dat grote(re) gemeenten beter tegen deze opgaaf opgewassen zijn dan kleine. In dit stadium is weinig te zeggen over efficiencyvoordelen, die met de fusie te behalen zijn. Om al deze redenen is de waarde van een uitspraak over de toekomst niet groot.

Opzet

Om tot een goede beschouwing over de financiën van de fusiegemeente te komen is het in ieder geval zaak om zo veel mogelijk informatie over de financiële positie van de drie fusiepartners te verzamelen. Binnen de provincie Noord-Holland wordt jaarlijks een oordeel over de financiële positie van elke gemeente gegeven aan de hand van een analyse. Deze analyse bestaat uit bestudering van de ingestuurde stukken zoals begroting en jaarrekening, invullen van een analyseformulier met een waarderingsystematiek en een gesprek. De analyse omvat alle aspecten die voor de financiële positie van belang zijn nl. de begroting, de meerjarenraming, het weerstandsvermogen, het onderhoud van kapitaalgoederen, het grondbeleid en de jaarrekening. Het oordeel, dat met behulp van de analyse tot stand komt, wordt aan de raad medegedeeld in een brief van GS. In de brief worden door de toezichthouder ook aanbevelingen, kritiekpunten, aansporingen e.d. opgenomen. De analyses 2013 zijn voor Graft-De Rijp en Schermer geheel afgerond, dat wil zeggen mede gebaseerd op ambtelijke gesprekken. Voor Alkmaar is voor dit stuk alleen het boekenonderzoek afgerond.
Onderstaand zijn de gegevens uit de analyse financiële positie 2013 van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer op een rijtje gezet. Waar relevant zijn conclusies, toelichting en opmerkingen bij de gegevens geplaatst.

Kerngegevens

Om te beginnen staan hieronder enkele kerngegevens van de drie fusiepartners:

	Inwoners 2013	Woonruimten 2013
Gemeente		
Alkmaar	94.650	46.496
Graft-De Rijp	6.439	2.596
Schermer	5.478	2.339
Totaal	106.567	51.431

Begroting en meerjarenraming

De financieel toezichthouder kijkt bij een nieuwe begroting altijd als eerste naar het begrotingsevenwicht. Naar de maatstaven van de toezichthouder moet de begroting in evenwicht zijn; dit houdt in dat in ieder geval de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Wanneer de begroting naar het oordeel van GS niet in evenwicht is, wordt beoordeeld of dat evenwicht in het meerjarenperspectief herstelt.

Begroting en meerjarenperspectief, alle bedragen x € 1.000, V=voordelig, N=nadelig						
	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013	Saldo 2014	Saldo 2015	Saldo 2016
Alkmaar	€ 274.671	€ 274.671	nihil	€ 421 N	€ 944 V	€ 1.367 V
Graft-De Rijp	€ 12.935	€ 12.945	€ 11 V	€ 218 V	€ 306 V	€ 316 V
Schermer	€ 10.024	€ 10.060	€ 36 V	€ 67 V	€ 32 V	€ 36 V

Alkmaar en Graft-De Rijp hebben voor 2013 een structureel en reëel sluitende begroting vastgesteld. De gemeenten zetten wel incidentele middelen in, maar alleen ter dekking van incidentele lasten.

De gemeente Schermer daarentegen heeft voor 2013 geen sluitende begroting. Het evenwicht (saldo van € 36.000 V) is bereikt met incidentele baten, in dit geval onttrekkingen aan reserves. Wanneer we de begroting van Schermer corrigeren voor die incidentele posten slaat het saldo om in € 145.852 nadelig. Het meerjarenperspectief maakt voldoende aannemelijk dat het evenwicht wordt hersteld. Daarom is Schermer niet onder preventief toezicht gesteld op basis van de Gemeentewet.

Preventief toezicht

Alle drie de gemeenten zijn een maand ná het indienen van de begroting 2013 onder preventief toezicht gesteld op basis van de Wet algemene regels bij herindeling (arhi). Zodra de drie raden het herindelingsontwerp vaststellen, treedt dit toezichtregime in werking.
Omdat het besluit van de drie raden ná het indienen van de begroting plaatshad, behoeft de begroting 2013 zelf niet, maar de begrotingswijzigingen 2013 wél vooraf goedkeuring van GS. Het preventief toezicht op basis van de Wet Arhi eindigt op de fusiedatum.
In een brief dd. 15 december 2012 zijn door GS de besluiten aangewezen die goedkeuring vooraf behoeven; zonder deze goedkeuring mogen ze niet worden uitgevoerd. Dit zijn alle besluiten met financiële gevolgen. Naast begrotingswijzigingen zijn dat bijvoorbeeld: verkoop of aankoop van onroerende zaken, vaststelling belastingtarieven, omvangrijke reorganisaties, PPS-constructies en het starten van een grondexploitatie.
De gemeenten sturen alle aangewezen besluiten binnen twee weken op aan de toezichthouder. De besluiten worden primair beoordeeld vanuit het financieel belang van de nieuw te vormen gemeente. Bij de beoordeling wordt -afhankelijk van de aard van het besluit- gekeken of de dekking in orde is (structurele lasten gedekt door structurele baten), of er voldoende inkomsten binnenkomen en of het vermogen van de gemeente op peil blijft.
In het eerste jaar van haar bestaan wordt de fusiegemeente ook onder preventief toezicht gesteld. Dit is dan weer op basis van de Gemeentewet, en wel wegens het te laat insturen van de begroting. Dit kan niet anders dan ná 1 januari gebeuren, omdat dan pas de nieuwe raad aantreedt.
Elke fusiegemeente heeft recht op een extra tijdelijke uitkering uit het Gemeentefonds, volgens de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling. Deze uitkering, ook wel de gewenningsbijdrage genoemd, is bedoeld ter dekking van frictiekosten, zoals dubbele huisvesting, bovenformatief personeel, samenvoegen van automatiseringssystemen etc. Het bedrag wordt in de eerste vier jaar aan de nieuwe gemeente uitgekeerd in een betaalschema van 40-20-20-20%.
De algemene uitkering uit het Gemeentefonds valt na fusie doorgaans lager uit dan de som van de drie voormalige gemeenten, doordat het vaste bedrag per gemeente wegvalt. Deze achteruitgang is door de gemeenten berekend op 0,21% van de drie uitkeringen van 2015 opgeteld.

Weerstandsvermogen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: Bbv) verstaat onder het begrip weerstandsvermogen de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Bij de weerstandscapaciteit kan men een incidenteel en een structureel deel onderscheiden.

Incidentele weerstandscapaciteit
Met de incidentele weerstandscapaciteit (iwc) bedoelt het Bbv het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers te kunnen opvangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. Het kan hierbij gaan om de algemene reserve, bestemmingsreserves met een algemeen karakter, stille reserves en incidentele post onvoorzien. Hieronder staat de incidentele weerstandscapaciteit van de drie gemeenten per woonruimte en totaal, per 1-1-2012 en per 1-1-2013.

Incidentele weerstandscapaciteit per woonruimte en totaal				
	Per woonruimte 2012	Totaal 2012 x € 1.000	Per woonruimte 2013	Totaal 2013 x € 1.000
Gemeente				
Alkmaar	€ 1.258	€ 57.467	€ 1.248	€ 58.023
Graft-De Rijp	€ 1.270	€ 3.405	€ 1.648	€ 4.277
Schermer	€ 1.715	€ 3.742	€ 1.396	€ 3.264
Totaal	€ 1.256	€ 64.614	€ 1.275	€ 65.564

De tabel 'incidentele weerstandscapaciteit' laat zien dat elk van de drie gemeenten over een gezonde weerstandscapaciteit per woonruimte beschikt. Verder valt op dat de bedragen van de drie gemeenten elkaar niet veel ontlopen.

In Alkmaar bestaat de iwc uit een aantal componenten: de algemene reserve, de reserve Nuon-gelden en de reserve nieuw beleid. Deze laatste neemt wel af doordat hiermee plannen worden gefinancierd. Met verloop van de jaren zal deze reserve dus afnemen.
Niet meegenomen in de iwc is het bedrag van € 2 miljoen dat Alkmaar opzij heeft gezet om toekomstige rijksbezuinigingen op te vangen.

De iwc van Graft-De Rijp bestaat uit de algemene reserve en de reserve grondexploitatie. De stijging van de iwc van 2012 naar 2013 wordt voornamelijk veroorzaakt door de verhoging van de algemene reserve met de Nuon-gelden.

In Schermer bestaat de iwc uit de componenten algemene reserve en stille reserve. De iwc is behoorlijk gedaald. De belangrijkste oorzaak van deze vermindering is de extra afschrijving van maatschappelijke activa. Daarnaast is de iwc gedaald doordat investeringen ten laste zijn gebracht van de algemene reserve (bijvoorbeeld nieuwbouw van een school).

Structurele weerstandscapaciteit
Met de structurele weerstandscapaciteit (swc) bedoelt het Bbv de middelen die permanent (jaar in jaar uit) ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het voorzieningenniveau. De swc bestaat uit de structurele post onvoorzien en de belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit is een bedrag dat jaarlijks door de toezichthouder wordt berekend. Het is het verschil tussen a. de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en b. de opbrengsten volgens de artikel 12 norm. Deze norm is het bedrag dat gemeenten moeten heffen voordat ze een beroep kunnen doen op een extra uitkering uit het Gemeentefonds: een zogeheten artikel 12-aanvraag (dit artikel staat in de Financiële-verhoudingswet). Wanneer de gemeente minder dan die norm heft, is sprake van een belastingcapaciteit zoals die in onderstaande tabel staat. Het staat de gemeente vrij om meer dan de norm te heffen. Een hoge belastingcapaciteit betekent dat de gemeente lage belastingtarieven heeft. Betreffende gemeente kan structureel meer inkomsten genereren, zonder dat de burgers erg duur uit zijn ten opzichte van andere gemeenten.

Structurele weerstandscapaciteit (swc) per woonruimte 2013 (door afronding kunnen verschillen ontstaan)			
	Onvoorzien Structureel	Belasting-capaciteit	Totale swc per woonruimte
Alkmaar	€ 5	€ 107	€ 113
Graft-De Rijp	€ 4	€ 192	€ 199
Schermer	€ 11	€ 65	€ 76

Uit de tabel komt naar voren dat de drie gemeenten binnen hun belastingpakket ruimte hebben om een hogere opbrengst te genereren. In hoeverre deze ruimte wordt 'benut' is een beslissing van de toekomstige gemeenteraad.

Belastingen en tarieven
De drie voornaamste gemeentelijke belastingen zijn de onroerende zaakbelasting (OZB), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Wanneer de gemeenten fuseren, worden de belastingtarieven in de regel direct geharmoniseerd. Het is aan de nieuwe raad om te besluiten op welke wijze de tarieven na de fusie geharmoniseerd worden en op welk niveau de tarieven komen te liggen.

Onderstaande tabel laat de tarieven voor 2013 zien.

	Tarieven 2013 (bedragen afgerond op hele euro's)		
	Alkmaar	Graft-De Rijp	Schermer
OZB (% van de WOZ-waarde)			
Tarief eigenaren woningen	0,097%	0,0936%	0,1223%
Tarief gebruikers niet-woningen	0,162%	0,1062%	0,1373%
Tarief eigenaren niet-woningen	0,209%	0,1407%	0,1678%
Afvalstoffenheffing			
Tarief eenpersoonshuishoudens	€ 153	€ 139	€ 178
Tarief meerpersoonshuishoudens	€ 244	€ 199	€ 240
Rioolheffing			
Tarief per aansluiting	€ 120	€ 213	€ 253

Uit de cijfers blijkt dat de tarieven zeer uiteenlopen. Ook de grondslag is soms anders.

In de OZB differentiëren de gemeenten duidelijk tussen woningen en niet-woningen. Alkmaar hecht er veel waarde aan om de laagste gemeentelijke belastingen te hebben van de 25 grootste steden van Nederland. In 2013 is dit streven wederom gehaald.

De rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn in principe 100% kostendekkend. De verschillen in de tarieven van de drie gemeenten zijn opvallend. De harmonisatie zal waarschijnlijk nog wat voeten in de aarde hebben.

Risico's en de ratio
Aan het inzicht in de risico's wordt in de beoordeling van de financiële positie veel waarde gehecht. Een bedrag per woonruimte als norm voor de weerstandscapaciteit, zoals hierboven is gepresenteerd, houdt geen rekening met de specifieke risico's binnen de gemeente. Ter illustratie: € 500,- per woonruimte kan in de ene gemeente ruim voldoende zijn terwijl in de buurgemeente een groot onverkoopbaar woningbouwproject loopt, waarvoor € 500 per woonruimte absoluut niet voldoende is.
Daarom wil TAO in de toekomst uitgaan van een ratio, die de risico's en de reserves koppelt. De ratio is een breuk met in de teller de beschikbare weerstandscapaciteit en in de noemer de geïnventariseerde risico's. Voor de noemer moeten de risico's niet alleen geïnventariseerd zijn, maar ook gekwantificeerd, oftewel uitgedrukt in euro's. Een ratio groter dan 1 is theoretisch voldoende; immers alle risico's kunnen dan opgevangen worden met de aanwezige middelen. Blijft het feit dat risico's inventariseren en kwantificeren geen exacte wetenschap is.

Alkmaar is een van de voorlopers in het risicomanagement. Alkmaar inventariseert de risico's jaarlijks en kwantificeert ze in 2013 op € 21,9 mln. (noemer). Het weerstandsvermogen berekent de gemeente op € 28,8 mln.. Dit levert een ratio op van 1,3 en dit betekent dat het weerstandsvermogen op een voldoende peil zit.
De gemeenten Graft-De Rijp en Schermer daarentegen hebben de risico's niet gekwantificeerd. Daardoor is het niet mogelijk om voor deze gemeenten met een ratio te werken.

Onderhoud kapitaalgoederen
Bij elke gemeente wordt een groot deel van de middelen opgeslokt door het onderhoud van de openbare ruimte en de gemeentelijke bezittingen. Dit worden de kapitaalgoederen genoemd. Er zijn vijf categorieën te onderscheiden:

1. Wegen (hiertoe behoren ook: bruggen, viaducten, tunnels en openbare verlichting);
2. Riolering;
3. Water (inclusief baggeren, waterkanten, oevers en beschoeiingen);
4. Groen (omvat ook speeltoestellen en sportfaciliteiten);
5. Gebouwen (hoofdzakelijk openbare gebouwen en schoolgebouwen).

Vanwege het financiële gewicht, besteedt de toezichthouder veel aandacht aan het onderhoud van de kapitaalgoederen. Jaarlijks komen de volgende vragen aan bod:

- Is het gewenste kwaliteitsniveau door de raad benoemd?
- Hanteert de gemeente meerjarige onderhoudsplannen?
- Zijn deze onderhoudsplannen voldoende actueel (niet ouder dan vier jaar)?
- Zijn de onderhoudsramingen in de begroting volledig en reëel?
- Is er achterstallig onderhoud? Zo ja:
- Heeft de gemeente toereikende voorzieningen/reserves om dit in te lopen?

Over het onderhoud kapitaalgoederen is het volgende te melden.
In Alkmaar zijn voor verschillende kapitaalgoederen geen actuele onderhoudsplannen beschikbaar. Bij de wegen is er wel het voornemen het plan dit jaar te actualiseren. Voor het kapitaalgoed water is het onderhoud bij het hoogheemraadschap neergelegd. Met het opstellen van een nieuw waterplan wordt gewacht tot de fusie; dit zal worden gecombineerd met het rioleringsplan (GRP). Bij de wegen is veel op het onderhoud bezuinigd; daar is het onzeker of de ramingen nog als volledig en reëel kunnen worden beschouwd. Bij de kapitaalgoederen water en groen zijn de budgetten wel op voldoende niveau gebleven. Hoewel de looptijd van de meerjarige onderhoudsplannen water en groen verlopen is, kan hier toch van reële ramingen worden gesproken.

In Graft-De Rijp komt op geen van de onderdelen achterstallig onderhoud voor. Met betrekking tot het onderdeel riolering heeft de gemeente, in samenwerking met Alkmaar en Schermer, een bureau opdracht gegeven voor het opstellen van een nieuw Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP). De verwachting is dat het GRP in 2014 zal worden vastgesteld. De ramingen ten laste van de exploitatie en/of voorzieningen zijn voor alle kapitaalgoederen volledig en reëel.

In Schermer komt bij het kapitaalgoed wegen achterstallig onderhoud voor. De gemeente streeft ernaar de herstelwerkzaamheden in 2013 en 2014 uit te voeren. Ook in deze gemeente zijn de ramingen volledig en reëel.

Alles bijeengenomen is de verwachting dat het onderhoud van de kapitaalgoederen niet tot onoverkomelijke financiële problemen voor de nieuwe gemeente gaat leiden. Het is wel zaak dit onderwerp scherp in de gaten te blijven houden, omdat het onderhoud een van de populairste bezuinigingsposten is. De gevolgen komen pas jaren later aan het licht. Meestal kost een inhaalslag meer dan ermee bespaard is.

Grondbeleid
Grondbeleid is wellicht de meest risicovolle bezigheid van gemeenten. Het kan veel geld opleveren, maar het kan ook misgaan.
Bij dit onderdeel gaat de provincie na of de gemeente actuele kostprijsberekeningen heeft en of verliezen zijn te verwachten op de grondexploitaties. Van belang is dat de gemeente eens per jaar de exploitatieramingen actualiseert, geen winstnemingen doet op projecten die nog niet afgerond zijn en voorzieningen instelt voor verliezen zodra ze uit de ramingen blijken.

Alkmaar heeft vrij weinig grondgebied dat nog niet bebouwd is. De gemeente heeft dan ook geen omvangrijke grondpositie. Vroeger was dit een nadeel, omdat geen winsten in het grondbedrijf konden worden gecreëerd, maar in de huidige tijden een positief punt. De gemeente heeft twaalf locaties in ontwikkeling. Voor twee daarvan, Vroonermeer Noord en de Nuon-locatie, worden negatieve resultaten verwacht; hiervoor zijn voorzieningen opgenomen. De risico's in de grondexploitaties zijn te overzien en worden meegenomen in het risicomanagement.

Graft-De Rijp kent op dit moment één grondexploitatie waarvan de verwachting is dat deze vóór de fusie met een positief resultaat is afgerond. Daarnaast bezit de gemeente 'niet in exploitatie genomen gronden' op een tweetal locaties. Ook bij deze gemeente zijn de risico's in de grondexploitatie niet omvangrijk.

Schermer heeft geen gronden in exploitatie. Wel beoogt de gemeente de ontwikkeling van enkele projecten, waarvan een samen met twee andere partijen. Hierbij is elk van de drie partijen voor een derde deel risicodrager. De boekwaarde van dit plangebied vormt een risico voor de gemeente. Dit is echter afgedekt door het instellen van een financiële voorziening. Daarnaast heeft de gemeente aangegeven voor een ander project slechts een faciliterende rol te willen vervullen en geen ontwikkelende partij te zijn. Hierdoor loopt de gemeente voor dit project geen financieel risico.

Jaarrekening

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de jaarrekeningen van 2010 en 2011 opgenomen. De jaarrekeningen 2012 gaan in juni of juli binnenkomen.

Jaarrekeningresultaat x € 1.000, V=voordelig, N=nadelig		
	2010	2011
Alkmaar	€ 4.922 N	€ 525 V
Graft-De Rijp	€ 490 V	€ 207 V
Schermer	€ 235 V	€ 460 V

De jaarrekeningen van de drie gemeenten laten overwegend positieve resultaten zien. In de toelichting op de jaarrekening geven de gemeenten een verklaring voor de verschillen tussen begroting en realisatie. Alle jaarrekeningen van de afgelopen jaren zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring op zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Tot slot

De drie fusiepartners staan er door de bank genomen goed voor. Voor alle drie luidt het oordeel over de financiële positie voor 2013 'redelijk' in het kwalificatiesysteem dat de financieel toezichthouder hanteert. Dit oordeel krijgt overigens het merendeel van de Noord-Hollandse gemeenten. Op geen van de onderdelen die worden getoetst, scoort een van de drie absoluut ondermaats. Boven geen van de drie gemeenten hangt een zwaard van Damocles, in de vorm van een risicovolle grondexploitatie, een negatieve algemene reserve of iets dergelijks. Het harmoniseren van de belastingtarieven, het huisvesten van de ambtenaren, het samenvoegen van informatiesystemen en het positioneren van gemeentelijke loketten zijn enkele problemen die de fusiegemeente gaat tegenkomen. De financieel toezichthouder heeft op dit moment geen zorgen dat de nieuwe gemeente van dergelijke kwesties in de financiële problemen gaat raken. De grootste risico's zitten in de recessie, de decentralisatie van rijkstaken en de bezuinigingen die daarmee gepaard gaan. Met deze uitdagingen hebben alle gemeenten te maken. Het is alleen maar positief te noemen dat Schermer en Graft-De Rijp bijtijds hebben ingezien dat die aanstormende problemen als grotere gemeente beter aan te pakken zijn dan als kleine gemeente. In dat opzicht -en zonder iets algemeens te willen zeggen over de ideale grootte van gemeenten- staat de financieel toezichthouder positief tegenover deze fusie.

Edmée Janss en Wilma de Wit-Scholten
Financieel toezicht Provincie Noord-Holland
3 juni 2013

Het beste van drie werelden in één gemeente.

Alkmaar • Graft-De Rijp • Schermer

HET BESTE VAN STAD EN LAND

Herindelingsadvies Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer.

Het beste van drie werelden in één gemeente.

Herindelingsadvies Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer.

Alkmaar • Graft-De Rijp • Schermer

HET BESTE VAN STAD EN LAND

Vastgesteld in de vergaderingen van de gemeenteraden van Graft-De Rijp en Schermer op 23 april 2013 en van Alkmaar op 25 april 2013.

Inhoudsopgave

-N.A.P.
380
90
4M.
10
20

1. Inleiding

1. Inleiding

In 2012 namen de gemeenteraden van drie gemeenten in de provincie Noord-Holland het historische besluit om te fuseren. Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer willen de krachten bundelen om in een nieuwe gemeente hun gezamenlijke doelen en ambities te verwezenlijken en op die manier in staat te zijn bestaande en nieuwe gemeentelijke taken adequaat uit te oefenen.

Voor u ligt het herindelingsadvies dat een helder beeld geeft van het hoe en waarom van deze samenvoeging. Dit herindelingsadvies is het vervolg op het herindelingsontwerp, dat op 13 december 2012 door de drie gemeenteraden is vastgesteld en vormt de tweede formele stap in het proces van gemeentelijke herindeling volgens de Wet Arhi.

In het herindelingsadvies wordt allereerst de aanleiding geschetst voor deze ingrijpende stap. Het besef dat met name Graft-De Rijp en Schermer bestuurskracht tekortkomen om alle uitdagingen waarvoor een gemeente de komende jaren komt te staan zelfstandig tot een goed einde te brengen. In hun zoektocht naar een geschikte fusiepartner kwamen zij beiden bij de gemeente Alkmaar uit.

Maar wat voor soort gemeenten verbinden zich nu bestuurlijk met elkaar? In Hoofdstuk 3 maken we nader kennis met Graft-De Rijp, Schermer en Alkmaar. Hun onderscheidende, karakteristieke kwaliteiten worden onderdeel van de nieuwe identiteit. Een nieuwe identiteit die al een gemeenschappelijke basis heeft in een gezamenlijke cultuurgeschiedenis en een nauwe historische verwevenheid van centrale marktplaats en agrarisch ommeland.

In Hoofdstuk 4 worden de contouren van de nieuwe gemeente zichtbaar, door per beleidsterrein lijnen te trekken naar de toekomst, van onderwijs tot economie en cultuur. Telkens wordt daarbij blijk gegeven van een onwrikbaar uitgangspunt bij deze fusie: het respecteren van de eigen identiteit van de kernen, ten opzichte van elkaar en van de stad.

Financieel zal de nieuwe gemeente op basis van de huidige inzichten in ieder geval meer dan levensvatbaar zijn. Het beschikt over een ruim voldoende vermogenspositie, zo valt te lezen in Hoofdstuk 5. Het zijn allemaal belangrijke bevindingen, maar of deze herindeling echt kans van slagen heeft hangt af van het feit of hij voldoet aan de criteria van het Beleidskader Gemeentelijke Herindeling (onderdeel van de Wet algemene regels herindeling, Arhi).

In Hoofdstuk 6 laten we zien dat dit het geval is. De nieuwe gemeente is niet alleen in staat om de eigen wettelijke en maatschappelijke taken en opdrachten te vervullen, het kan ook een voortrekkersrol in de ontwikkeling van de regio spelen. Met dit herindelingsadvies zetten we de tweede formele stap op weg naar een samenvoeging per 1 januari 2015. Het is een opwindende tijd. Er is een nieuwe toekomst in de maak voor Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer.

In Hoofdstuk 7 gaan we in op de periode van terinzagelegging van het herindelingsontwerp. Van 27 december 2012 tot 21 februari 2013 heeft het herindelingsontwerp ter inzage gelegen en heeft een ieder zienswijzen kunnen indienen op het herindelingsontwerp.
In deze periode hebben de drie gemeentebesturen informatieavonden georganiseerd voor de bevolking. In dit hoofdstuk zijn de ingebrachte zienswijzen van een reactie voorzien.

2. Aanloop naar een fusie

2.1 Voorgeschiedenis en proces

Door tal van ontwikkelingen hebben kleine gemeenten steeds meer moeite om hun taken te volbrengen. Het rijk hevelt aan de ene kant taken over naar provincies en gemeentes (decentralisatie), terwijl er aan de andere kant ook steeds minder geld beschikbaar is voor de uitvoering van alle - nieuwe - verantwoordelijkheden. Dat maakt het lastiger om het hoofd boven water te houden. Niet alleen financieel, maar ook als het gaat om het leveren van kwaliteit en het op peil houden van de dienstverlening.

Grote plattelandsgemeente?

De gemeenteraden van Graft-De Rijp en Schermer zijn tot de conclusie gekomen dat een grotere bestuurlijke schaal onontkoombaar is. Zij hebben afgelopen jaren veel energie gestoken in het uitbesteden van uitvoeringsactiviteiten en het aangaan van samenwerkingsverbanden, met elkaar en met omliggende gemeenten. Met als doel om de eigen kwetsbaarheid te verminderen en zaken efficiënter en kwalitatief beter te organiseren.

De besturen van beide gemeenten hebben zich bovendien gebogen over de vraag of fuseren niet verstandiger zou zijn. Immers, hoe reëel is het behoud van de eigen zelfstandigheid op termijn nog? Men heeft zich verdiept in de mogelijkheid om een grote plattelandsgemeente te vormen samen met Beemster en Zeevang. Dit heeft weliswaar geleid tot samenwerkingen, maar een fusie met deze gemeenten bleek niet haalbaar.

Natuurlijke partners

Graft-De Rijp en Schermer zijn van oudsher 'natuurlijke partners'. De gemeenten delen niet alleen de unieke Eilandspolder, maar ook meerdere visies. Onder meer rond toerisme en een vitaal platteland met leefbare kernen. Desondanks was een gemeentelijke herindeling met alleen hen tweeën niet aan de orde. Het zou slechts een geringe schaalvergroting tot gevolg hebben, die onvoldoende robuust en duurzaam is.

Dat Alkmaar uiteindelijk als meest geschikte fusiepartner voor beiden uit de bus kwam, is niet zo merkwaardig. Het grondgebied van Schermer grenst aan dat van Alkmaar en biedt voldoende omvang voor een toekomstbestendige, nieuwe gemeente. Ook bestaan er al veel - bestuurlijke - relaties tussen Graft-De Rijp, Alkmaar en Schermer. Bovendien maken de inwoners van Graft-De Rijp en Schermer regelmatig gebruik van de stedelijke voorzieningen van Alkmaar. Een reconstructie van het besluitvormingsproces per gemeente.

Graft-De Rijp

Op 30 september 2010 gaf de gemeenteraad uiteindelijk het college opdracht te starten met een verkenningstraject van gemeenten die met Graft-De Rijp zouden willen fuseren. Het college heeft vervolgens met alle omliggende gemeenten gesprekken gevoerd, te weten Purmerend, Wormerland, Alkmaar, Schermer, Beemster, Zeevang, Heerhugowaard, Zaanstad, Koggenland, Castricum en Uitgeest. Daarnaast vonden 'meedenkavonden' plaats, waarin bewoners konden aangeven welke thema's ze belangrijk vonden en die moesten meewegen bij de keuze van een fusiepartner. Op basis van die criteria is een aantal stellingen geformuleerd die met bewoners verder zijn uitgediept.

Expliciete kwaliteiten

Op grond van de uitkomsten van deze gesprekken en meedenkavonden zette de raad op 5 juli 2011 de stap om met vijf gemeenten de concrete fusiemogelijkheden verder te onderzoeken. Dat waren Alkmaar, Castricum, Koggenland, Purmerend en Zaanstad. Tijdens deze sessies kwamen diverse onderwerpen aan bod. Vertrekpunt was telkens dat Graft-De Rijp haar kwaliteiten wenst te handhaven; kwaliteiten die ook door de bewoners expliciet benoemd waren: de monumenten, het landschap en de vitaliteit van de kernen.

Vervolgens besloot de raad op 3 november 2011 met Alkmaar en Zaanstad verdiepingsgesprekken te voeren, teneinde een finale keuze uit deze twee kandidaten te

maken. Er was daarbij voortdurend afstemming met gemeente Schermer, die een logische partner zou zijn bij een fusie met Alkmaar. Ook werd de provincie Noord-Holland zowel ambtelijk als bestuurlijk regelmatig over het proces geconsulteerd.

Groene schil

Op 15 maart 2012 nam de gemeenteraad van Graft-De Rijp weloverwogen het historische besluit om een fusie te gaan voorbereiden met Alkmaar en, na de besluitvorming over het samengaan van Schermer en Alkmaar, ook met deze gemeente. De raad koos definitief voor de groene schil van de regio Alkmaar in Noord-Hollands-Midden in plaats van het economisch en landschappelijk perspectief van de metropool Amsterdam.

Schermer

Gemeente Schermer zette de deur open naar verregaande samenwerking of een fusie in de raadsvergadering van 24 mei 2011, nadat besloten was dat 'duurzaamheid' en 'draagvlak' belangrijke toetsingscriteria zouden worden voor mogelijke partners. In eerste instantie werd overleg gevoerd met buurgemeente Graft-De Rijp, daarna met de omliggende gemeenten Castricum, Heiloo, Alkmaar, Heerhugowaard en Koggenland. Bovendien vond een verkennend gesprek plaats met de gemeente Opmeer. Dat laatste voornamelijk vanuit de gedachte om een grote robuuste plattelandsgemeente te vormen.

Waardenprofiel

De raad oordeelde dat een fusie de aangewezen koers was en gaf opdracht tot verdiepingsgesprekken met Alkmaar, Heerhugowaard en Koggenland. Met als richtlijn het 'Waardenprofiel'. Een coproductie van de gemeente en diverse 'stakeholders' (besturen, ondernemers, ambtenaren en de ondernemingsraad) waarin de belangrijkste kernwaarden van de gemeente en de daaruit voortvloeiende wensen en ambities vervat waren. Tijdens drie kernbijeenkomsten werd dit document eveneens voorgelegd aan inwoners.

Koggenland haakte als fusiekandidaat af in verband met het ontbreken van politiek-bestuurlijk draagvlak. Zowel Heerhugowaard als Alkmaar onderschreven de ambities van Schermer zoals verwoord in het Waardenprofiel. Volgende stap was het delen van informatie over de financiële huishouding van de gemeenten op basis waarvan een financiële analyse werd gemaakt. Op 23 mei 2012 vond een informatieavond plaats voor inwoners en andere belangstellenden in de Grote Kerk in Schermerhorn. Men kon daar kennismaken met de burgemeesters van Alkmaar en Heerhugowaard en hen allerlei vragen stellen.

Historische banden

Vervolgens stelde het college een raadsvoorstel op met Alkmaar als voorkeurskandidaat. Dit voorstel werd aan de inwoners toegelicht tijdens drie kernbijeenkomsten. De gemeenteraad omarmde het advies van het college en nam op 21 juni 2012 het historische besluit om te fuseren met de gemeenten Alkmaar en Graft-De Rijp. De reden? Wat te denken van de gemeenschappelijke belangen met Graft-De Rijp, de Eilandspolder en de bestaande historische banden met de gemeente Alkmaar! Het waardenprofiel is middels het raadsbesluit van 21 juni 2012 mede basis geweest voor dit herindelingsadvies. Om gehoor te geven aan geluiden van een aantal inwoners van Oterleek om toegevoegd te worden aan de gemeente Heerhugowaard heeft de gemeenteraad van Schermer een amendement aangenomen om hier nader onderzoek naar te doen. De uitslag van dit onderzoek was dat een grote meerderheid van de inwoners van Oterleek koos voor ongedeelde aansluiting van Schermer bij Alkmaar wat recht doet aan de historische verbondenheid van Oterleek bij de gemeente Schermer.

Alkmaar

Alkmaar is traditioneel het bestuurlijk, economisch en cultureel centrum van Noord-Holland Noord. Het bestuur neemt vanuit die positie de verantwoordelijkheid en het initiatief om de regionale samenwerking aan te jagen met als perspectief een sterke economische en bestuurlijke regio Alkmaar met een optimale dienstverlening aan burgers en partners.

Groot bestuurlijk draagvlak

Tegen die achtergrond heeft het gemeentebestuur van Alkmaar altijd positief gestaan tegenover verzoeken van Graft-De Rijp en Schermer om samen taken op te pakken. Vanaf de eerste signalen van beide gemeenten om de mogelijkheden tot fusie te onderzoeken, heeft Alkmaar zich actief en constructief opgesteld. Alkmaar heeft geparticipeerd in de onderzoeken naar fusie en heeft deelgenomen aan de openbare discussies met de inwoners van beide gemeenten. Die houding heeft uiteindelijk geleid tot een groot bestuurlijk draagvlak in Alkmaar en instemmende raadsbesluiten met betrekking tot de fusie met Graft-De Rijp in april 2012 en die met Schermer in juli 2012.

2.2 Motieven voor herindeling

De redenen om vrijwillig een Arhi-procedure[1] te starten met als einddoel een herindeling per 1 januari 2015 zijn voor de drie gemeenten verschillend, hoewel de motieven van de gemeenten Graft-De Rijp en Schermer veel overeenkomsten vertonen. We hebben al iets gezegd over de beperkte bestuurskracht van deze gemeenten, maar er speelt nog meer. Binnen de regio Alkmaar wordt een intensievere samenwerking gezocht met het oog op een aantal grensoverschrijdende thema's. Het streven is om als regio onderscheidend te zijn en te blijven, waarbij stad en platteland elkaar aanvullen en versterken. Dit vereist een samenspel tussen bestuurlijk gelijkwaardige gemeenten die samen meer kunnen dan alleen.

Samen sterker

Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer vormen samen een sterke kern, waarmee de schaalgrootte bereikt wordt om de nodige taken uit te voeren (en daar de juiste specialisten voor aan te trekken). De breed gedeelde mening is dat de nieuwe gemeente een scala aan mogelijkheden en kansen biedt, waardoor het geheel meer is dan de som der delen. In de hoofdstukken 4 en 6 wordt dit verder uitgewerkt.

1. Conform de Wet algemene regels herindeling (Arhi).

De besturen zien de meerwaarde van de fusie in:

- Kansen voor een verdere professionalisering van het bestuur;
- Het zijn van een gesprekspartner van formaat (100.000+ gemeente) zowel voor horizontale samenwerkingsverbanden (tussen gemeenten) als voor verticale samenwerkingsverbanden (met provincie en rijk);
- Meer bestuurlijke eenheid in de regio;
- Vervullen van een centrumrol in de regio;
- Vergroting van de lokale en regionale bestuurlijke slagkracht en optimalisering van de dienstverlening aan burgers en maatschappelijke partners;
- Versterking van de stad met afzonderlijke wijken en van de dertien dorpen met elk hun eigen kwaliteiten en identiteit;
- Versterking van het beheer van het landschap in de nieuwe gemeente (behoud van de karakteristiek van stad en groen ommeland);
- Versterking van de mogelijkheden voor toerisme en recreatie;
- Versterking van de samenhang op het gebied van cultuurhistorie.

2.3 Plan van aanpak fusie en verdere procedure

Met de vaststelling van een plan van aanpak voor de herindeling van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer door de colleges van de drie gemeenten is aan de intentiebesluiten van de drie gemeenteraden tot fusie gevolg gegeven. Er is een projectorganisatie in het leven geroepen, bestaande uit een klankbordgroep van de gemeenteraden, een stuurgroep, een projectgroep en diverse werkgroepen. Deze projectorganisatie heeft als opdracht om alle werkzaamheden te initiëren en voor te bereiden om per 1 januari 2015 te komen tot een nieuwe gemeente die de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de drie huidige gemeenten overneemt.

Na de vaststelling van het herindelingsontwerp in december 2012 door de drie gemeenteraden, heeft het herindelingsontwerp tot 21 februari 2013 ter inzage gelegen en kon een ieder zienswijzen indienen.
Inmiddels is de terinzagetermijn verstreken en ligt het herindelingsadvies voor. De projectorganisatie levert in eerste instantie een herindelingsadvies op dat de stuurgroep na raadpleging van de klankbordgroep aanbiedt aan de drie colleges. Die hebben na advisering door de raadscommissies het herindelingsadvies in april 2013 ter besluitvorming aan de drie gemeenteraden voorgelegd. De tweede formele stap naar een fusie.

In de aanloop naar de herindeling per 1 januari 2015 zullen de drie gemeenten op vele terreinen intensief samenwerken om de daadwerkelijke fusie zo soepel mogelijk te laten verlopen.

6 m
P
4
86
WWW.DEKRAAK.NL

3. Uitgangsanalyse

3.1 Huidig profiel van de drie gemeenten

In deze paragraaf wordt een typering gegeven van de huidige karakters van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer. In dit herindelingsadvies is ter verduidelijking ook een kaart van de gemeenten opgenomen. Eerst een aantal kerngegevens:

	Inwoners per 1 januari 2012	Oppervlakte km²	Kernen	Bruto omvang ambtelijk apparaat (fte)
Alkmaar	**94.273**[2]	**31,20**	**1**	**908,67**
Graft- De Rijp	**6.442**	**21,75**	**7**	**34,22**
De Rijp	4013			
Graft	876			
Markenbinnen	299			
Noordeinde	91			
Starnmeer	198			
Oost-Graftdijk	275			
West-Graftdijk	690			
Schermer	**5.456**	**64,39**	**6**	**31,51**
Driehuizen	220			
Grootschermer	749			
Oterleek	636			
Schermerhorn	1403			
Stompetoren	1826			
Zuidschermer	622			

2. De stedelijke kern Alkmaar is onderverdeeld in acht wijken: Zuid - 14338 inw.; Oudorp - 12725; Overdie - 7356; West - 12043; Huiswaard - 10751; De Mare - 16145; Daalmeer - 13841 en Centrum - 7074.

Graft-De Rijp

Omschrijving

Graft-De Rijp is een landelijke gemeente, bestaande uit zeven mooie, kleinschalige, karaktervolle dorpen en veel streekeigen architectuur en monumenten. Kilometers dijk omsluiten het eeuwenoude cultuurlandschap, de droogmakerijen, polders en de tussenliggende vaarten. Die cultuurhistorie is van groot belang voor de identiteit van Graft-De Rijp. Het grondgebied wordt voornamelijk voor agrarische activiteiten gebruikt (ruim 17 km^2), maar ook een deel van natuurgebied de Eilandspolder ligt in Graft-De Rijp. Bestuurlijke speerpunten van de gemeente zijn toerisme, kunst, cultuur, sport, recreatie en vitale dorpskernen.

Kernen

De gemeente kent naast de hoofdkernen Graft en De Rijp de volgende kleinere kernen:
Markenbinnen, Noordeinde, Starnmeer, West-Graftdijk en Oost-Graftdijk.

Voorzieningen

De gemeente heeft een goed voorzieningenniveau met basisscholen, een gezondheidscentrum, musea, culturele voorzieningen, een klein winkelcentrum, sportvoorzieningen en een woonzorgcentrum.

Verenigingen

Het verenigingsleven bloeit. Kenmerkend is de grote betrokkenheid van veel vrijwilligers.

Bereikbaarheid

De gemeente grenst aan de gemeenten Beemster, Schermer, Wormerland, Zaanstad en Castricum. De provinciale wegen N244 en N246 doorkruisen de gemeente en zorgen voor een directe verbinding met Alkmaar, Zaanstad en Purmerend. Die centrale ligging in combinatie met het voorzieningenniveau en het groene en waterrijke karakter van het buitengebied maken de gemeente tot een aantrekkelijke woon- en recreatiegemeente.

Schermer

Omschrijving

Schermer is eveneens een landelijke gemeente. Het heeft een uniek open landschap, doortrokken van cultuurhistorie.

Momenteel staan er in de Schermer nog elf poldermolens (op een totaal van zeventien molens) en is het bemalingssysteem uit 1634 intact. Tegelijkertijd is het een agrarisch productiegebied. De boeren zijn belangrijke beheerders van het landschap en krijgen dan ook de ruimte om hun bedrijfsvoering efficiënt te organiseren. Natuurgebied Eilandspolder ligt zowel in Graft-De Rijp als in Schermer.

Kernen

De gemeente bestaat uit zes dorpskernen: Driehuizen, Grootschermer, Oterleek, Schermerhorn, Stompetoren en Zuidschermer. Daarnaast omvat het de droogmakerij Schermer en de polders Oterleek, (een deel van de) Mijzenpolder en Noordeindermeerpolder.

Voorzieningen

Schermer beschikt tot op heden over een - in relatie tot het aantal inwoners - hoog voorzieningenniveau (in vrijwel elke kern een basisschool en een bloeiend verenigingsleven). De inzet van de gemeente is erop gericht om dat zo te houden, om tal van activiteiten te laten plaatsvinden en om de vrijwilligers te ondersteunen.

Verenigingen

Alle kernen hebben een veelzijdig verenigingsleven en kennen de saamhorigheid die hoort bij dorpen met een lange traditie.

Bereikbaarheid

De gemeente grenst aan Alkmaar, Heerhugowaard, Koggenland, Beemster, Graft-De Rijp en Castricum. Ten westen en zuiden wordt het gebied ontsloten door de N242/N244. De oost-west verbinding door de Schermer wordt gevormd door de N243.

Alkmaar

Omschrijving

Alkmaar vormt een typisch stedelijke, compacte gemeente met een goed geconserveerde, oud-Hollandse binnenstad. Van oudsher is Alkmaar het bestuurlijk centrum van het Noorderkwartier en de centrale handelsmarktplaats van het gebied. Dat heeft het ook gemaakt tot een winkelstad met landelijke allure. Alkmaar geniet faam als 'kaasstad' en als de eerste stad die in 1573 de Spanjaarden weerstond ('Van Alkmaar de Victorie').

Wijken

Alkmaar kent een sterke traditie van het wijk- en buurtgericht samenwerken. De voormalige gemeenten Oudorp en Koedijk laten zich daarin nog steeds als wijken zien met een sterke eigen identiteit. De stad is qua inwonertal (circa 95.000) de grootste gemeente van de regio Noord-Holland Noord en ook de stad met de meeste werkgelegenheid (ruim 40.000 arbeidsplaatsen).

Voorzieningen

In Alkmaar is een groot aantal (boven)regionale voorzieningen gevestigd, zoals de Kamer van Koophandel NW Holland, Rechtbank Alkmaar, Regiopolitie Noord-Holland Noord, Medisch Centrum Alkmaar, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en de GGZ. Daarnaast telt de stad tal van musea, een schouwburg, sportvoorzieningen (waaronder een overdekte schaats- en wielerbaan, een atletiekbaan en een modern zwemcentrum) en onderwijsvoorzieningen, waaronder hogeschool InHolland, het enige hoger onderwijs instituut boven het Noordzeekanaal. Tot slot speelt betaald voetbalclub AZ in Alkmaar (in het AFAS-stadion).

Verenigingen

Alkmaar kent een rijk verenigingsleven met grote en kleine, stokoude en piepjonge verenigingen en een grote inzet en betrokkenheid van vrijwilligers.

Bereikbaarheid

Alkmaar is uitstekend bereikbaar, zowel per auto (A9/N9) en openbaar vervoer (hoofdlocatie NS-intercity en centraal busstation Noord-Holland Noord) als per schip (Noord-Hollands kanaal).

3.2 Actuele samenwerkingsverbanden

Diverse regionale opgaven en samenwerkingsverbanden verbinden de drie gemeenten:

- Portefeuillehoudersoverleggen van de Regio Alkmaar op de beleidsterreinen: wonen, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, economische zaken, toerisme en recreatie, duurzaamheid, zorg en Wet maatschappelijke ondersteuning, sociale zaken en werkgelegenheid en jeugd en leerplicht.
- Grote publiekrechtelijke samenwerkingen op het terrein van veiligheid (Veiligheidsregio Noord-Holland Noord) en gezondheid (GGD);
- Gemeenschappelijke regelingen ten aanzien van de milieudienst, de sociale werkvoorziening en het streekarchief;
- De uitvoering van zowel publiek- als privaatrechtelijke taken in het kader van de Wmo en sociale zekerheid, maar ook op het gebied van het gebouwenbeheer, personeelszaken en automatisering (in wisselende samenstelling);
- Het beheer van het bijzondere fysieke en culturele landschap zoals de Eilandspolder en het Nationaal Landschap Laag Holland (Graft-De Rijp en Schermer). Toeristisch en recreatief werken deze gemeenten samen onder de noemer 'Land van Leeghwater'.

In genoemde samenwerkingsverbanden werken de drie gemeenten in wisselende samenstellingen samen. Bovenstaand overzicht is niet uitputtend. Een overzicht van alle bestaande samenwerkingsverbanden is in bijlage 1 opgenomen.

ANWB
C&A

4. Toekomstbeeld van de nieuwe gemeente

4.1 Een veelkleurige gemeente

'Holland in het klein maakt de nieuwe gemeente groots'

Een gemeente is meer dan een bestuurlijke eenheid, het is in de eerste plaats een gemeenschap van burgers. Burgers die een bepaalde identiteit met elkaar delen. Zodra door een fusie een nieuwe gemeente ontstaat, is daarbij direct de vraag: welke identiteit zal deze krijgen? Een mix van de onderscheidende elementen van de samenvoegende gemeenten is het voor de hand liggende antwoord. In het geval van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer leidt het tot een unieke bestuurlijke entiteit, die nader kan worden geïdentificeerd als:

- Groene, agrarische en duurzame gemeente;
- Centrumgemeente (werken, winkelen en dienstverlening);
- Toeristisch-recreatieve gemeente;
- Cultureel erfgoedgemeente.

De combinatie van alles wat de nieuwe gemeente te bieden heeft levert een prachtig beeld op van 'Holland in het klein': een historische stad en stedelijk dorp (De Rijp) met grachten, een droogmakerij met veelzijdige kernen en een grote landschappelijke variatie van het karakteristieke veenweidegebied in Hollands laagland.

Groene, agrarische en duurzame gemeente

De nieuwe gemeente is een groene schakel tussen de kuststrook met de binnenduinrand in het westen en het Waterland/IJsselmeer in het oosten met een vooraanstaande positie in het Nationaal Landschap Laag Holland. Duurzaamheid past bij zo'n gebied met grote en gevarieerde natuurwaarden. De nieuwe gemeente is zuinig met de huidige fossiele energiebronnen en wil het potentieel van duurzame energie sterker benutten.

Centrumgemeente

Als centrum van Noord-Holland Noord (600.000 inwoners) is de nieuwe gemeente de belangrijkste 'werkplaats', dienstencentrum en winkelstad.

Daarnaast willen wij ons profileren op het gebied van sport in de meest brede zin van het woord en is de ontwikkeling van de kenniseconomie een belangrijk speerpunt.

De nieuwe gemeente karakteriseert zich ook als een ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke eenheid. De landbouwsector is de belangrijkste gebruiker en beheerder van het landelijk gebied. Dit geldt zowel in de droogmakerij en het agrarisch productiegebied, als in de veenweidegebieden waarbij de agrarische bedrijvigheid is gericht op natuurbehoud.

Toeristisch-recreatieve gemeente

Toeristisch-recreatief heeft de nieuwe gemeente meerdere troeven in huis: van de stedelijke 'highlights' (kaasmarkt, betaald voetbal en slecht weer-voorzieningen zoals winkels en musea) tot het landelijke aanbod van een klassieke droogmakerij met de vele molens, fiets-, wandel- en kanoroutes en beschermde dorpsgezichten.

Cultureel erfgoedgemeente

Een breed scala aan karakteristieke elementen is voorhanden, zowel fysieke (gebouwde en landschappelijke monumenten) als traditionele (kaasmarkt, landbouwdagen, schaatsen in de Eilandspolder).

Ook de gezamenlijke cultuurgeschiedenis schept een band: de strijd tegen het water, de handelsrelaties, de investeringen van de stad Alkmaar in de droogmaking van de Schermer. Kortom, de onlosmakelijke verbondenheid van marktstad en omringend platteland. Dankzij de vitale wijken en dorpskernen, het verenigingsleven en de talloze vrijwilligers worden er steeds weer opnieuw bruggen geslagen tussen mensen.

4.2. Wonen

De nieuwe gemeente is aantrekkelijk voor huidige en toekomstige bewoners. Het bevat een rijke verscheidenheid aan woningen en woonmilieus. Je kunt er een nog bewustere keuze maken om stedelijk te wonen of in het groen, in een huis in de sociale sector of in het topsegment, terwijl je je toch verbonden blijft voelen met het grotere geheel.

Het landschap open houden

Belangrijk uitgangspunt is om het landschap open te houden en het gebruik van het bestaande bebouwde gebied te optimaliseren. Daartoe gaan we investeren in renovatie en gerichte nieuwbouw van woningen en voorzieningen. Specifieke aandacht is er voor de doelgroepen starters en studenten, senioren en huishoudens met een laag tot midden inkomen.

In de open ruimte van het landelijke gebied kan prima gewoond en/of gewerkt worden in de karakteristieke stolpen en de kleinere vrijstaande burgerwoningen. Dorpen kenmerken zich veelal door een hart met enkele basisvoorzieningen (kerk, school, winkel) en dorpse woontypes zonder hoogbouw. Enkele dorpen zijn een centrumdorp met een substantieel groter aanbod aan voorzieningen en een verzorgende functie voor het omringende gebied.

Geen grootschalige uitbreiding in de kernen

Alkmaar heeft naast 'Vroonermeer-Noord' en 'De Nollen' geen uitleglocaties meer en legt het accent op binnenstedelijk bouwen. Dit neemt niet weg dat er nog veel mogelijkheden zijn voor woningbouw. De nieuwe gemeente wil het stedelijk gebied versterken en heeft een plancapaciteit van 6.600 woningen (inclusief de uitleglocaties). Doordat de dorpskernen volledig omringd zijn door waardevol landelijk gebied, is uitbreiding alleen bij Stompetoren (Stompetoren-West) en De Rijp (Boeijersloot na 2020/De Pauw) nog haalbaar. Binnen Stompetoren-Centrum vindt eveneens nog een ontwikkeling plaats die o.a. voorziet in extra woningbouw.

De gemeente heeft voldoende expertise in huis om een goede overlegpartner te zijn voor de partijen in de woningmarkt. Wij geven sturing aan de instandhouding van het aantrekkelijke onderscheid tussen stad en open platteland en hebben de bestuurskracht om woningbouwprojecten te realiseren en alternatieve financieringsvormen aan te bieden.

4.3 Economie

Van de grote toonaangevende bedrijven en rijke schakering aan MKB-bedrijven in Alkmaar tot de landbouw in de Schermer en Graft-De Rijp; de nieuwe gemeente heeft door de combinatie van economische activiteiten een veelzijdig en sterk imago. Dit komt ten goede aan het vestigingsklimaat. Wij richten ons op het versterken van de economische vitaliteit.

Evenwichtigere woon-werkbalans

Een van de doelstellingen daarbij is het realiseren van een evenwichtigere woon-werkbalans door toename van het aantal banen. Hiervoor dient de nieuwe gemeente over een aantrekkelijk ondernemersklimaat te beschikken, zodat de huidige ondernemers er willen blijven en nieuwe ondernemers van buiten de regio zich er gaan vestigen. Moderne bedrijven- en kantorenterreinen met goede faciliteiten zoals breedband, minimale regeldruk bij gemeentelijke procedures, een goed opleidingsaanbod, beschikbare en gekwalificeerde werknemers en de aanwezigheid van een grote diversiteit aan bedrijven dragen hier aan bij.

Economische functieverbreding

De bestedingen laten groeien is een tweede belangrijke doelstelling. Inkomen wordt grotendeels besteed aan dagelijkse boodschappen en andere consumptiegoederen in de regio. De nieuwe gemeente wil dit stimuleren met behulp van goede detailhandelsvoorzieningen en citymarketing. Andere speerpunten in het kader van de economische ontwikkeling zijn de agrarische economie, het behoud van de droogmakerij als landbouwkerngebied en de bevordering van de recreatieve bedrijvigheid door economische functieverbreding (mits landschappelijk inpasbaar!). In de afstemming en bundeling van deze speerpunten ziet de nieuwe gemeente grote kansen.

In het samenwerkingsverband regio Alkmaar werken Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer al aan de focuspunten kennis, toerisme en duurzaamheid.

In de Economische Uitvoeringsagenda staan de economische doelstellingen voor de regio verwoord. Wij voelen ons verbonden met regio en provincie en kunnen als sterke partner onze bijdrage leveren.

Op het schaalniveau van Noord-Holland Noord zoekt de nieuwe gemeente aansluiting bij de kansrijke clusterbenadering en het "top-sectoren" beleid van het Rijk. Uitvoering wordt gegeven aan de economische clusters: Duurzame energie, Medisch en Recreatie & Toerisme, 'Agribusiness'. Met de opzet van een groenegasrotonde en de ontwikkeling van een biomassavergassingsinstallatie op bedrijventerrein de Boekelermeer heeft de nieuwe gemeente troeven in handen op het gebied van groengas. Bedrijventerrein Boekelermeer speelt een belangrijke rol bij de economische ontwikkeling van de nieuwe gemeente. Het terrein heeft een regionale ambitie en uitstraling. Door de ligging aan de A9 zijn Amsterdam en Schiphol in korte tijd te bereiken. Bij de ontwikkeling zijn kwaliteit en duurzaamheid belangrijke uitgangspunten.

4.4 Verkeer en vervoer

De nieuwe gemeente is een aantrekkelijke en economisch sterke gemeente waar mensen zich veilig voelen en die goed bereikbaar is voor iedereen. Als we willen uitgroeien tot de complete en dynamische centrumgemeente in Noord-Holland Noord, moet ook de verkeers- en vervoerssituatie hierop zijn afgestemd. Uitstekende bereikbaarheid en (openbaar) vervoersmogelijkheden zijn van belang om de leefbaarheid in de kleine kernen in stand te houden, de toeristische mogelijkheden te vergroten en om een goede aansluiting te behouden op het belangrijkste werkgebied voor de mensen in deze regio, de Randstad. Een blijvend goede doorstroming naar en aansluiting op de rijkswegen A7, A8 en A9 is daarbij een aandachtspunt. Door de bundeling van stad en platteland kan de nieuwe gemeente beter inspelen op de diversiteit van de vervoersvragen.

Duurzame ontwikkeling

Met als belangrijke kanttekening uiteraard dat deze inspanningen niet ten koste mogen gaan van onze natuurlijke omgeving. De inzet is een duurzame ontwikkeling van verkeer en vervoer. Noodzakelijk autoverkeer wordt gefaciliteerd, maar alternatieve vervoerswijzen worden gepromoot. Nieuwe woon- en werkgebieden worden aangesloten op het OV- en fietsnetwerk. Tot slot is de nieuwe gemeente 'parkeervriendelijk', waarbij de schaarse parkeerruimten in de stad en in de kernen zo efficiënt mogelijk benut worden.

Accenten ten aanzien van de infrastructuur legt de nieuwe gemeente bij:

- OV knooppunt station Alkmaar Centraal;
- Westelijke ringweg Alkmaar;
- Afslag A9 Boekelermeer/Heiloo
- Bereikbaarheid binnenstad Alkmaar;
- Ontwikkelingen (reconstructie, veiligheid) tracé N243;
- Verbeteren veiligheid tracés en knooppunten N242, N244, N246, N247.

Vanwege de overbelasting van het hoofdwegennet groeit het sluipverkeer in het landelijke gebied. Wij streven - ter bescherming van de landelijke kwaliteiten - naar ontmoediging van dit verschijnsel.

Openbaar vervoer

Het OV in de gemeente is in tweeën te delen: de reguliere bus en het vraagafhankelijke OV (bijvoorbeeld de Regiotaxi). Voor het busvervoer per dienstregeling zijn de provincie Noord-Holland en Stadsregio Amsterdam (voor de lijnen naar Amsterdam) opdrachtgevers. Wij lobbyen voor frequent OV binnen acceptabele loopafstand voor de landelijke kernen, in het bijzonder in relatie tot de verbindingen met Alkmaar.

Het binnenstedelijk openbaarvervoer is een belangrijke pijler voor de centrumfunctie van de binnenstad en de bereikbaarheid van Alkmaar in het algemeen. De nieuwe

gemeente streeft naar aantrekkelijke tarieven, goed toegankelijke haltes, comfort en punctualiteit. Station NS en bus-on-lineroute zijn belangrijke OV-doelen.

Een aantal dorpskernen wordt niet direct ontsloten door een busdienst. De inwoners hier kunnen (net als iedereen in Noord-Holland) gebruikmaken van de OV-taxi Noord-Holland Noord. Graft-De Rijp heeft een buurtbusverbinding met de Beemster en Purmerend. Bestaande buurtbusprojecten worden gecontinueerd of uitgebreid. Tot slot stimuleert de nieuwe gemeente met toegankelijke haltes het gebruik van het OV.

Het fiets- en voetgangersverkeer verbeteren

Het beleid is erop gericht het fiets- en voetgangersverkeer in de nieuwe gemeente te verbeteren. De aandacht gaat uit naar woon-werk en woon-school verkeer en naar recreatieve verbindingen. Maatregelen voor doorstroming en veiligheid (ook het tegengaan van fietsendiefstal) hebben prioriteit en worden actief ter hand genomen. Zij worden betaald uit een Uitvoeringsplan Mobiliteit.

4.5 Toerisme en recreatie

Eeuwenoud en springlevend

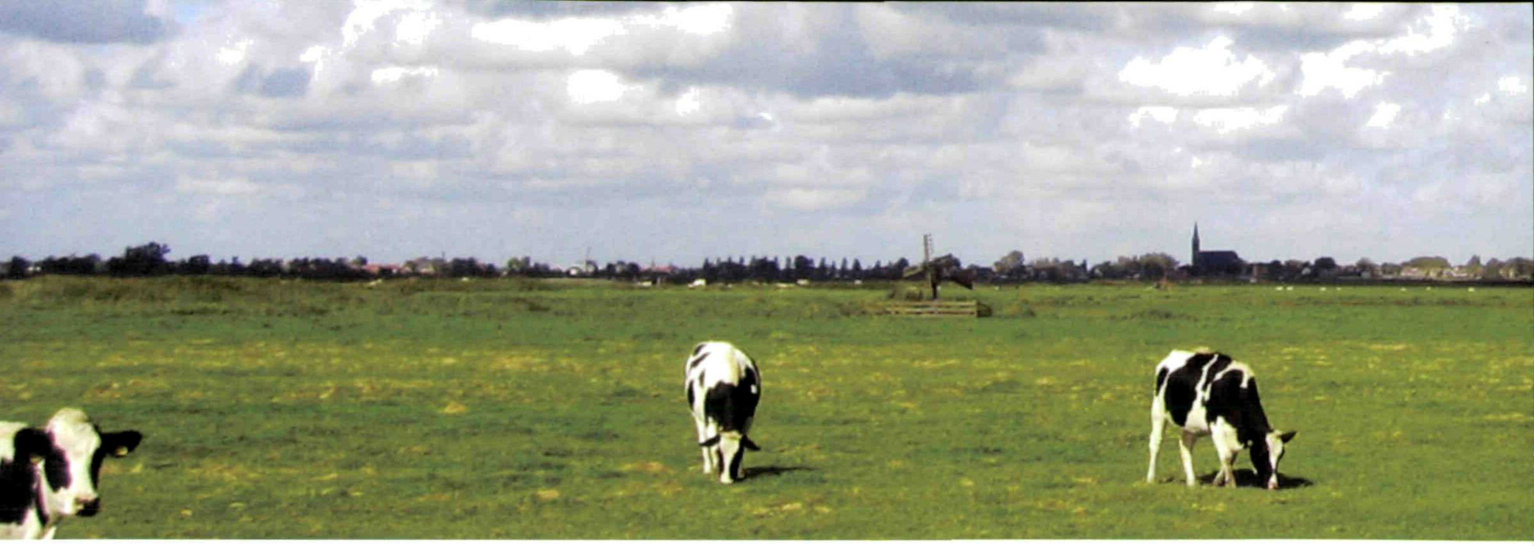
Toerisme en recreatie hebben grote invloed op de versterking van de economische vitaliteit, de leefbaarheid en op het behoud van het landschap, de historische stad en dorpskernen en de monumenten. De nieuwe gemeente biedt een waardevol en gevarieerd aanbod. Zo heb je het stedelijke product van Alkmaar met zijn kaasmarkt, betaald voetbal en slecht weer-voorzieningen. Een ideale uitvalsbasis om te fietsen, wandelen en te varen.

Daarnaast is er het landelijke gebied met haar specifieke cultuurtoeristische trekpleisters en fiets-, wandel- en vaarroutes. Wie wist bijvoorbeeld dat de 17e eeuwse Schermer museummolen jaarlijks evenveel bezoekers ontvangt als het 17e eeuwse Alkmaarse kaasmuseum? Juist de combinatie levert een indrukwekkend beeld op van 'Holland in het klein', een levende herinnering aan de Gouden Eeuw, de zeevaart en de eeuwenlange strijd tegen het water. Dit alles in nabijheid van de Noordzeekust en de Metropoolregio.

Voor de nieuwe gemeente is het een kans om de toeristische promotie van Alkmaar Prachtstad en van Land van Leeghwater substantiële aandacht te geven en de programma's sterker met elkaar te verbinden. Door de krachten te bundelen kan hier nog beter vorm aan worden gegeven. Uit bezoekersonderzoeken blijkt dat veel verblijfsrecreanten geïnteresseerd zijn in een combinatiebezoek van stad en landelijke omgeving. Hierbij sluiten we natuurlijk ook aan op regionale en provinciale ontwikkelingen en (promotie)activiteiten.

Speerpunten zijn:

- De aantrekkingskracht van de monumentale binnenstad van Alkmaar, met zijn vele mogelijkheden op het gebied van cultuur, horeca, uitgaan, winkels etc.
- Vergroting van de informatieve toegankelijkheid.
  Het integreren van de promotiemarketing en informatievoorziening rond Alkmaar Prachtstad en Land van Leeghwater;
- Versterking van het recreatieve en toeristische aanbod door een op elkaar afgestemd pakket van activiteiten en producten;
- Vergroten van de fysieke toegankelijkheid.
  De nieuwe gemeente grenst aan drie recreatieschappen: Landschap Waterland, Geestmerambacht en het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM). Landschap Waterland is sterk gericht op de ontwikkeling van landelijke routes en routestructuren. De twee andere recreatiegebieden liggen rond een meer, waardoor met name waterrecreatie een factor is. Deze drie regio's zijn tot nu toe slecht op elkaar aangesloten. De nieuwe gemeente kan zorgen voor duidelijke en herkenbare recreatiestructuren door een bindende rol te spelen.
- Creëren van een sterke identiteit, die zich concentreert rond een voor de recreant en toerist aangename bezoeklocatie.

4.6 Landschap en natuur

De nieuwe gemeente kent grofweg drie soorten landschappen:

- Stedelijk landschap versus de dorpskernen met openbaar en privaat groen[3];
- Zeventiende eeuwse droogmakerijen landschap (open landschap en geometrisch inrichtings-patroon)[4];
- Veenweidelandschap (open landschap, weide- en moerasvogels, middeleeuwse strokenverkaveling, veenpakketten, dijk- en lintdorpen en archeologische locaties).

Bij natuur en landschap wordt in eerste instantie gedacht aan het platteland. Maar Alkmaar heeft de natuur als het ware 'de stad in getrokken' door elke wijk te voorzien van een eigen park. Daardoor is een gevarieerd stedelijk landschap gegroeid. Daarnaast is er voor iedere inwoner een groot groengebied op fietsafstand bereikbaar: aan de noordzijde het Geestmerambacht, westelijk de binnenduinrandzone, zuidelijk het Heilooërbos en ten oosten het Nationaal Landschap Laag Holland. Het groenbeleid richt zich op het realiseren van goede verbindingszones naar deze gebieden. Daarbij loopt het gemeentelijk beleid in de pas met het regionale en provinciale beleid zoals de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

Beschermde (natuur)gebieden

Graft-De Rijp en Schermer maken deel uit van het Nationaal Landschap Laag Holland en behoren tevens tot de minst verstedelijkte gemeenten van Nederland. Daarbinnen is de Eilandspolder aangewezen als Natura 2000 gebied en Polder de Mijzen als provinciaal aardkundig monument. Het zuidelijk deel van Graft-De Rijp en het hier gelegen fort bij Markenbinnen behoren tot het UNESCO-Werelderfgoedmonument de Stelling van Amsterdam.

Agrarische en recreatieve functies zullen altijd ontwikkeld worden in harmonie met het gewenste natuur- en landschapsbeleid. Via bestemmings- en beeldkwaliteitsplannen, maar ook middels dialoog en samenwerkingen met partijen als Laag Holland, Werkgroep Eilandspolder, LTO-Land van Leeghwater, Staatsbosbeheer en de ILG gebiedscommissie.

Speerpunten binnen de natuur- en landschapsontwikkeling zijn:

- Handhaving landschappelijke kwaliteit, zoals beschreven in de Provinciale Structuurvisie en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie en de gemeentelijke structuur-, beeldkwaliteits- en bestemmingsplannen (Schermer heeft in de structuurvisie o.a. vastgelegd dat windmolens niet zijn toegestaan);
- Aandacht voor een kwalitatieve overgang tussen stad en groen ommeland (bijvoorbeeld project Westrand Alkmaar) en bestuurlijke deelname aan

3. Beheer volgens gemeentelijke ecologische en groenbeleidsplannen.
4. Beschermde kernkwaliteiten zoals beschreven in de Provinciale Structuurvisie en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Met daarbij gesubsidieerde natuurwaarden zoals beschreven in het Provinciaal Natuurbeheersplan.

Laag Holland; Laag Holland zet zich in voor agrarische innovatie, een gebiedsvisie voor de veenweidelandschappen en het versterken van de recreatieve infrastructuur en de bekendheid door promotie (Bureau Toerisme Laag Holland) en boerderijeducatie;

- Behoud en versterking van de ecologische waarden en verbindingen. Denk aan de weidevogelleefgebieden en de kleinschalige ecologische structuren in het stedelijke en agrarische landschap;
- Behoud en versterking van kennis op het beleidsterrein natuur en landschap. Met een actief beleid gericht op het versterken van de economische landschapswaarden (een agrarisch productie- en recreatief gebied en toeristische trekker);
- De Eilandspolder is aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur en als Natura 2000 gebied. Maximale inzet voor behoud in de Eilandspolder van het karakteristieke open veenweide cultuurlandschap en als leefgebied voor weidevogels door een actieve dialoog met betrokken partijen en een eenduidige regie is noodzakelijk. Agrarisch natuurbeheer is hierbij onontbeerlijk.

4.7 Kunst en cultuur

De nieuwe gemeente heeft een uiterst veelzijdig cultuurklimaat met een eigen karakter en een landelijke uitstraling. Het behoud en de versterking van de cultuurhistorische kwaliteit staan centraal. Dit geldt voor gebouwen, structuren en landschappelijk waardevolle elementen. Een actieve en passieve deelname van inwoners aan de grote verscheidenheid van culturele activiteiten wordt bevorderd. Kunst en cultuur zijn voor de nieuwe gemeente een economische factor van betekenis en zijn van belang voor het leefklimaat in de stad en in de kleine kernen van het landelijk gebied.
Zoals dat hoort in een cultuurhistorisch rijke gemeente, zijn er veel amateurkunstenaars actief. In tal van verenigingen komen mensen samen om hun creativiteit te uiten. Zij hebben een band met professionele kunstenaars. In beider belang: professionele kunstenaars zijn veelal docent, choreograaf, dirigent, regisseur of begeleider. Veel professionele kunstenaars voorzien juist dankzij de amateurkunst in hun levensonderhoud. Een levendig amateurkunstklimaat ondersteunt dan ook het klimaat voor de professionals. De meeste amateurverenigingen worden financieel ondersteund door de nieuwe gemeente.

'Het dorp als decor en podium'

De nieuwe gemeente heeft een stedelijk cultureel hart met talrijke voorzieningen: theaters, musea, poppodia, evenementen en cursussen. Het streven is om dit aanbod zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren; het cultureel ondernemerschap wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld door relaties te leggen met de economische sector.
Daarnaast zetten we het buitengebied maximaal in. De historische kernen met de monumenten, musea, en evenementen hebben andere culturele kwaliteiten dan het stedelijk centrum. Met name De Rijp met haar aanpak van 'het dorp als decor en podium' is van toegevoegde waarde. Het Midwinterfeest en de jaarlijkse Museumnacht krijgen hierdoor zonder meer extra uit-

straling, maar ook het sluisfestival in West-Graftdijk is een treffend voorbeeld van die fraaie dorpse enscenering.
In het beleid ligt de nadruk op het behoud van dit activiteitenaanbod, van het verenigingsleven en van de infrastructuur van de culturele voorzieningen, ook voor de jeugd. Voor verbetering en vernieuwing worden verbindingen gelegd met andere beleidsvelden zoals economie, toerisme, maar ook ruimtelijke ordening en welzijn. De inspirerende combinatie van stedelijke en dorpse cultuur maakt het aanbod compleet en draagt in niet onbelangrijke mate mee aan de leefbaarheid in en vitaliteit van de nieuwe gemeente.

Cultureel erfgoed koesteren

Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer bezitten een groot aantal rijks,- provinciale, gemeentelijke en archeologische monumenten. Graft-De Rijp heeft zelfs een stukje van de Stelling van Amsterdam dat op de Unesco werelderfgoedlijst staat. Het centrum van Alkmaar en het Westerhoutkwartier zijn een beschermd stadsgezicht en het centrum van De Rijp geniet de status van 'beschermd dorpsgezicht'. Schermer heeft zijn historische molens en het bijhorende afwateringssysteem dat al 4 eeuwen naar behoren werkt. Wij voeren een actief beleid om al dit cultureel erfgoed te beschermen en in stand te houden met inzet van gemeentelijke deskundigheid op het gebied van monumentenzorg, bouwhistorie en archeologie en ondersteunen in financiële zin restauratie, onderhoud en herstel. Voortdurend worden innovatieve wegen verkend en ingeslagen om de kosten te beheren en samen met de monumenteneigenaren te werken aan het behoud en herstel.

4.8 Sport

In de nieuwe gemeente speelt sport een prominente rol in de samenleving. De nieuwe gemeente ziet sport niet alleen als doel, in de vorm van plezier, ontspanning en prestatie, maar ook als middel, als instrument voor het realiseren van maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Bijvoorbeeld door verbindingen te leggen met onderwijs, de uitvoering van de WMO en de economische ontwikkeling van de gemeente. De sportcultuur vormt een intrinsiek onderdeel van de lokale identiteit en wordt gezien als een aansprekend onderdeel van citymarketing en lokale en regionale samenwerking. Aantrekkelijke faciliteiten die aansluiten bij de behoefte van (potentiële) sporters nodigen uit om gebruikt te worden. Clubs en ondernemers introduceren nieuwe sport- en spelvormen, toegesneden op diverse doelgroepen.

Het gemeentelijk sportbeleid bestaat uit zes beleidssegmenten:

- Topsport (internationaal niveau);
- Prestatiesport (bovengemiddeld tot nationaal niveau);
- Talentenontwikkeling (voor een toekomstige topsport of prestatiesport carrière);
- Breedtesport (sport in georganiseerd verband);
- Recreatiesport (sport in ongeorganiseerd verband);
- Gehandicaptensport

Bij de eerste drie segmenten ligt het accent op sportieve resultaten en bij de laatste drie op gezondheid, sociale activering en bewegen.

Talentenontwikkeling, recreatiesport en breedtesport

De nieuwe gemeente richt zich in het sportbeleid op talentenontwikkeling, recreatiesport en breedtesport. Het zijn de segmenten voor de toekomst, waarin de ontwikkeling van jong talent gepaard wordt aan het inspelen op het groeisegment van de sportrecreatie (denk aan de toenemende groep senioren). Bovendien draagt sport in sterke mate bij aan de sociale samenhang. Accommodaties en de recreatieve buitenruimte worden vernieuwd. Daarnaast zetten we sport in als middel om een extra economische impuls te genereren. Vanuit zowel de talentenontwikkeling als de recreatiesport zijn makkelijk verbindingen te leggen met andere sectoren, zoals het bedrijfsleven en het onderwijs.

4.9 Onderwijs

De nieuwe gemeente biedt aantrekkelijke mogelijkheden aan jongeren om hun talenten te ontwikkelen en om een goed opleidingsniveau te halen. Er is een breed onderwijsaanbod dat aansluit op de regionale arbeidsmarkt.

Alkmaar heeft een belangrijke regiofunctie op het gebied van onderwijs. De stad biedt een scala aan mogelijkheden voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Het regiogebonden hoger onderwijs richt zich met name op techniek. Inholland is hierbij een belangrijke partner. Het onderwijsaanbod wordt afgestemd op de vraag van het bedrijfsleven en sluit aan bij innovatieve technieken als biomassavergassing en andere groene energietechnieken. Aansluiting wordt gezocht bij het academisch onderwijs en indien mogelijk wordt een beperkte faculteit/leergang in Alkmaar opgestart.
Dit sluit aan op het programma Alkmaar Kennisstad, met als hoofddoel het binden van studenten en kenniswerkers aan de stad door een aantrekkelijk leefklimaat te bieden en onderscheidende opleidingen met carrièreperspectief voor hogeropgeleiden.

De nieuwe gemeente kent goed functionerende, aantrekkelijke en duurzame onderwijsaccommodaties. Zo mogelijk worden brede scholen verder ontwikkeld. Vanuit de wijken en kernen zijn de basisscholen goed bereikbaar.
Gemeente Schermer staat voor de handhaving van het huidige aantal basisscholen in de dorpskernen maar met een focus op realisering van brede scholen in Stompetoren en Schermerhorn. Zij vervullen daar een belangrijke sociale functie als locatie waar inwoners elkaar ontmoeten. De gemeente Graft-De Rijp concentreert zich op het realiseren van een brede school voor meerdere dorpskernen. De combinatie van goede faciliteiten bieden en financiële overwegingen ligt aan deze keuze ten grondslag. De brede school moet basisscholen, peuterspeelzaal, kinderopvang, buitenschoolse opvang, bibliotheekvoorziening en centrum voor jeugd en gezin huisvesten. De nieuwe gemeente zal deze verschillende benaderingen omarmen en verder vorm geven.

4.10 Zorg en welzijn

De inwoners van de nieuwe gemeente beschikken over een goed voorzieningenniveau (onderwijs, muziekonderwijs, bibliotheek, sport en recreatie en jongeren- en ouderenwerk). Al deze voorzieningen worden in stand gehouden door gemeentelijke subsidiebijdragen en andere vormen van financiële ondersteuning, deskundige professionals en door de inzet van talloze vrijwilligers. Binnen de gemeenschappen zijn daarnaast tientallen vrijwilligersorganisaties actief die een veelvoud aan activiteiten organiseren voor met name hun eigen inwoners wat van groot belang is voor de leefbaarheid in wijken en kernen.

Jeugd

De nieuwe gemeente wil haar kinderen en jongeren een veilige en stimulerende omgeving bieden waarin zij kunnen uitgroeien tot volwassenen die zelfstandig functioneren in de samenleving. Het bestaande aanbod aan kleinschalige (sport)voorzieningen in de dorpskernen en het meer gedifferentieerde voorzieningenaanbod in het stedelijk gebied in combinatie met het subsidiebeleid blijft behouden. Het gaat dan met name om de terreinen:

- Jeugdgezondheidszorg;
- Jeugd en veiligheid;
- Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk;
- Jeugd- en jongerenwerk.

Ouderen

De nieuwe gemeente bevordert de sociale participatie en zelfredzaamheid van volwassenen van 65 jaar en ouder door primair het ondersteunen van initiatieven van vrijwilligersorganisaties.

Zorg, welzijn en participatie

Daarbij gaat het om het kansen bieden aan alle burgers op basis van gelijkwaardigheid en om een ruimhartig beleid voor mensen die echt niet mee kunnen.
Inwoners met beperkingen kunnen aanspraak maken op voorzieningen (Wmo) die hen in staat stellen zo zelfstandig mogelijk te functioneren en deel te nemen aan de samenleving. Zonodig is een flexibel opvangstelsel beschikbaar (preventie, maatschappelijk herstel, nazorg). Met het realiseren van 'bewoners ondernemingen' versterken we de wijkeconomie en het sociale klimaat. Emancipatie en anti- discriminatiebeleid blijft een prioriteit.

4.11 Financiën

De nieuwe gemeente wordt gegrondvest op solide, financiële pijlers met als uitgangspunt een duurzaam financieel evenwicht. Dit overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Van zo'n gebalanceerde situatie is sprake als - met inachtneming van het risicoprofiel van de gemeente - aannemelijk is dat in beginsel binnen de termijn van de voorgeschreven meerjarenraming een situatie van materieel evenwicht ontstaat voor zowel het bestaande als het nieuwe beleid (cf. art 22 BBV) die zich daarna, blijkens een volgende meerjarenraming, bestendigt. Dat betekent dat vanaf de start van de nieuwe gemeente per 1 januari 2015 de zaken financieel op orde zullen moeten zijn en dat alle gemeentelijke taken en ambities een degelijke financiële grondslag kennen.

Gemeente met de laagste woonlasten

Daarnaast wordt een adequaat weerstandsvermogen aangehouden, zodat de nieuwe gemeente ook financiële risico's of tegenvallers kan opvangen. De woonlasten in de nieuwe gemeente behoren tot de laagste woonlasten van de 37 grootste gemeenten van Nederland. (zoals nu ook het geval is bij Alkmaar). De nieuwe gemeente gaat uit van de bestaande financiële uitgangspunten, mede qua inzet van reserves en voorzieningen voor geplande investeringen op het grondgebied van de drie gemeenten.

4.12 Kernen

De nieuwe gemeente telt veertien vitale kernen die uiteenlopen van 91 inwoners (Noordeinde/Graft-De Rijp) tot circa 94.000 inwoners (Alkmaar).
Die verscheidenheid vormt een belangrijke waarde en vereist beleid op de juiste schaal ter bevordering van de sociale cohesie. Daarbij is het uitgangspunt om in Alkmaar de bestaande aanpak van het Buurtgericht Samenwerken[5] voort te zetten, terwijl voor de dertien kernen in het landelijk gebied een specifiek toegesneden kernenbeleid zal worden ontwikkeld. Met als centraal onderdeel in dit proces: vitaliteit en een vorm van direct contact tussen gemeentebestuur en inwoners.

Maatwerk en kleinschaligheid

In het kernenbeleid, deels geïnspireerd op de documenten 'Vitaal Graft-De Rijp' en 'Trots op Schermer', wordt aandacht besteed aan de identiteit en eigenheid van de afzonderlijke dorpen. Het draait om maatwerk en kleinschaligheid. We ondersteunen de gemeenschapszin, burgerparticipatie (via buurtgericht samenwerken, dorpsraden/-verenigingen etc.) en het particulier initiatief. Goed functionerende bestaande overlegpraktijken met dorpsraden/-verenigingen en wijkschouwen blijven behouden of worden verbeterd.

5. De prioriteiten van het Buurtgericht Samenwerken zijn: 1. Bewonersonderneming: ruimte voor eigen initiatief van bewoners en ondersteuning indien dit gewenst wordt. 2. Communicatie en digitalisering: doorontwikkelen van het digitaal indienen van meldingen en initiatieven door middel van bijvoorbeeld Verbeter de Buurt. 3. Behouden van de leefbaarheid en veiligheid in de wijken en flexibele, snelle inzet in situaties die daarom vragen, bijvoorbeeld bij jeugdoverlast. 4. Investeren in kwetsbare buurten (Wij de Wijk).

4.13 Dienstverlening

Door de gevarieerde samenstelling van de nieuwe gemeente is het zaak een heldere visie op de gemeentelijke dienstverlening te ontwikkelen. De basisgedachte in die visie is: 'Ja, het kan, mits...', De speerpunten zijn:

- Makkelijk toegankelijk en bereikbaar;
- Digitaal wat digitaal kan, persoonlijk wat persoonlijk moet;
- Aanhaken bij Antwoord©;
- Klant Contact Centrum voor alle eerste contacten met de gemeente;
- Zaakgericht werken.

Vanaf 1 januari 2015 vindt de integrale dienstverlening vanuit de centrale huisvestingslocatie in Alkmaar plaats. Aangevuld met lokale servicecentra in ieder geval in het werkgebied van de gemeenten Graft-De Rijp en Schermer voor een aantal gemeentelijke producten.

4.14 Personeel en organisatie

Het ambtelijk apparaat van de nieuwe gemeente krijgt het karakter van een netwerkorganisatie die klantgestuurd is en het belang van de gemeente als geheel voorop stelt. Dit vanuit het besef dat verkokering en versnippering het realiseren van bestuurlijke opgaven in de weg staan. De organisatie is een flexibel waardenetwerk waarin grenzen diffuus zijn, verbinding de kracht is en resultaat het doel.

Strategisch centrum in een netwerk van partners

Onderlinge relaties zijn daarbij gebaseerd op wederzijdse afhankelijkheid en niet op macht. Concurrentie maakt plaats voor coöperatie. De verbindingen zijn vooral horizontaal. De medewerkers zijn netwerkprofessionals die zichzelf organiseren rond opgaven en opdrachten. Zij krijgen wel een formele plek binnen een organisatieonderdeel, maar werken flexibel met elkaar samen in continu wisselende coalities. Met externe partijen, in PPS-constructies, in projecten en programma's. Vaste structuren en procedures die geen toegevoegde waarde voor de klant hebben worden zoveel mogelijk beperkt.

De netwerkorganisatie is innovatief en dynamisch; het strategisch centrum in een netwerk van partners. Met als voornaamste rol om die partners zo te kiezen en in te zetten dat daarmee het gewenste resultaat wordt behaald: het realiseren van bestuurlijke doelen en de regie op (de uitvoering van) wettelijke taken. In de netwerkorganisatie is kennis en informatie ontsloten en gezamenlijk bezit. Er wordt vanuit een gedeelde doelstelling en agenda voortdurend gezocht naar verbinding, synergie en complementariteit.

Ingevolge de wet Arhi worden de drie fuserende gemeenten opgeheven en dient er voor het gezamenlijke personeel een herplaatsingsprocedure te worden gevolgd. Met als inzet werk- en/ of baangarantie. Momenteel wordt gewerkt aan een plan van aanpak met de te hanteren onderlinge spelregels. Op deze manier trekken we gezamenlijk en gelijkwaardig op naar de nieuwe organisatie vanaf het moment van de definitieve besluitvorming door de drie gemeenteraden over het herindelingsadvies.

Grootschermer 3
Graft 5
Stompetoren 4
Alkmaar 9
RECREATIESCHAP
ANWB
WATERSCHAP

5. Financiën

Algemene uitkering

Om de hoogte van de uitkering uit het Gemeentefonds (en de integratie-uitkering Wmo) na de fusie te berekenen, kunnen de eenheden van veel verdeelmaatstaven van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer bij elkaar opgeteld worden. Voor een aantal verdeelmaatstaven is dit niet mogelijk en heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de eenheden herberekend. De berekening is gemaakt voor het uitkeringsjaar 2013 en gebaseerd op de junicirculaire gemeentefonds 2012 en de door het ministerie van BZK bij deze circulaire gepubliceerde rekenmodellen. De uitkomst leidt tot het beeld dat de structurele uitkering uit het Gemeentefonds voor de nieuwe gemeente circa € 215.000 (0,21%) lager is dan de optelsom van de uitkeringen van de huidige gemeenten.

Het vervallen van de vaste bedragen voor twee gemeenten heeft een verlies van afgerond € 864.000 tot gevolg. Dat wordt grotendeels gecompenseerd door de verdeelmaatstaven lokaal en regionaal klantenpotentieel (€ 152.000) en de verdeelmaatstaven die beïnvloed worden door de bodemfactor van de gemeente (€ 645.000).

Dit is een indicatie voor de ontwikkeling van de uitkering uit het Gemeentefonds (op basis van de huidig bekende gegevens). De beheerders van het fonds hebben het voornemen om het verdeelstelsel per 1 januari 2014 aan te passen. Wat daar de financiële consequenties van zullen zijn voor de huidige gemeenten en de fusiegemeente, is vooralsnog niet bekend. Verder is ook geen rekening gehouden met eventueel verdergaande rijksbezuinigingen (maar nog wel met de gevolgen van het zogenaamde Lenteakkoord).

Begroting 2012 en meerjarenperspectief

De begrotingen van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer zijn sluitend. De gepresenteerde meerjarenramingen laten per saldo overschotten zien, al zijn er ook jaren met een tekort. Wel is Alkmaar verwikkeld in een aanzienlijke ombuigingsopgave, die taakstellend in de meerjarenramingen is verwerkt. Bovendien heeft Alkmaar de nodige financiële ruimte vrijgemaakt voor nieuw beleid, zowel incidenteel als structureel.

Vermogenspositie

De nieuwe gemeente heeft, volgens de actuele inzichten van 2012, een ruim voldoende vermogenspositie, als we kijken naar de algemene reserves en de rekeningoverschotten 2011 (en voor Alkmaar ook naar de reserve nieuw beleid). De gemiddelde algemene reserve bedraagt € 234,00 per inwoner van de drie gemeenten, en het gemiddelde van de bestemmingsreserves bedraagt € 1.583,00 per inwoner. De goede vermogenspositie is opgebouwd door herhaaldelijke rekeningoverschotten en vooral de verkoop van aandelen NUON aan Vattenfall in combinatie met goed rentmeesterschap.

Reserves en voorzieningen in de begroting 2012

Vermogen	Alkmaar	Graft-De Rijp	Schermer	Totaal	Per inwoner
Algemene reserves * € 1.000	18.500	3.387	2.918	24.805	€ 234
Bestemmingsreserves * € 1.000	163.396	4.503	182	168.081	€ 1.583
Voorzieningen	27.030	979	2.009	30.018	€ 283

Meerjarig nemen de reserves per saldo enigszins af door geplande investeringen en voorgenomen incidenteel nieuw beleid. De compensatie bestaat uit resterende tranches van de verkoop van aandelen NUON aan Vattenfall en de verkoop van panden en gronden. Voor Alkmaar is de reserve nieuw beleid meegeteld bij de algemene reserve.

Belastingen 2012

Belastinggegevens	Alkmaar	Graft-De Rijp	Schermer
OZB-tarief woning	0,09%	0,09%	0,12%
OZB-tarief niet-woning	0,35%	0,25%	0,30%
Woonlast COELOmeerpersoons huishouden	542	665	811

Financiële aspecten fusie

Door een gemeentelijke fusie ontstaan effecten op de exploitatie in zowel positieve als negatieve zin. Er treden veranderingen op in de personeels-, bestuurs- en huisvestingskosten (ook als gevolg van harmonisering). Het is te vroeg om deze effecten te kwantificeren. Het frictiebudget - de gewenningsbijdrage van het rijk - moet genoeg zijn om deze effecten op te vangen, zeker voor de eerste jaren. Het is hierbij wel zaak de gevolgen van lopende bezuinigingstrajecten te scheiden van effecten die voortvloeien uit de fusie.

De conclusie is:

- Op basis van de begrotingen 2013 (2014-2016) ontstaat een financieel levensvatbare gemeente;
- De nieuwe gemeente start met een solide algemene reserve (in 2012 € 234 per inwoner). Op basis van de meerjarenramingen bedraagt de algemene reserve in 2015 circa € 200 per inwoner;
- Het frictiebudget moet dekkend zijn om de incidentele kosten van de fusie te dekken.

6. Toetsing aan beleidskader gemeentelijke herindeling

6.1 Criteria voor toetsing

In de Wet algemene regels herindeling (Arhi) is geregeld hoe achtereenvolgens gemeente- en provinciebesturen en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de voorbereiding tot een herindelingsregeling ter hand kunnen nemen en welke procedureregels in dat verband in acht genomen moeten worden. Dat het rijk een belangrijke rol speelt, blijkt wel uit het gegeven dat een voorstel tot wijziging van de gemeentelijke indeling bij wet geschiedt.

Op 12 juli 2011 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het gewijzigde Beleidskader Gemeentelijke Herindeling aan de Tweede Kamer gezonden. Dit beleidskader geeft de inhoudelijke en procesmatige kaders aan voor gemeentelijke herindeling. De drie belangrijkste criteria waaraan voorstellen worden getoetst, zijn:

- **Draagvlak.**
  Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak op lokaal niveau enerzijds en bestuurlijk draagvlak op regionaal niveau anderzijds.
- **Inhoudelijke noodzaak.**
  De nieuwe gemeente dient te beschikken over voldoende bestuurskracht. Dit houdt in dat zij haar maatschappelijke opgaven op kan pakken en wettelijke taken adequaat kan vervullen, waarbij opgetreden wordt in het belang van de maatschappelijke omgeving. Een andere voorwaarde is regionale samenhang en evenwicht.
  Dat wil zeggen: de nieuwe gemeente is bestuurlijk in staat om - in samenwerking met andere gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de provincie - een meerwaarde te leveren bij regionale opgaven en taken.
- **Urgentie.**
  De mate van urgentie wordt bepaald door bovengenoemde aspecten en door het financieel perspectief van de gemeenten af te zetten tegen de tijd die nodig is om eventuele verbeteringen aan te kunnen brengen dan wel andere oplossingen dan een gemeentelijke herindeling uit te proberen. Wat zijn de consequenties als de beoogde herindeling helemaal niet of niet met ingang van de beoogde datum plaatsvindt?

Met deze criteria beoordeelt het kabinet of een herindeling wenselijk is of niet. Daarbij is in het beleidskader aangegeven dat in concrete situaties criteria onderling kunnen conflicteren of dat er uiteenlopende conclusies kunnen worden getrokken door de betrokken gemeenten over de toepassing van een criterium. Dat vereist zorgvuldige afwegingen. Andere criteria voor het beoordelen van een herindelingsadvies zijn:

- **Duurzaamheid.**
  De nieuwe gemeente is voor een langere periode toegerust en belandt niet binnen afzienbare tijd weer in een herindelingsdiscussie.
- **Interne samenhang van de nieuwe gemeente.**
  De nieuwe gemeente heeft een logische interne samenhang die identiteit geeft (sociaal, cultureel, economisch) aan de nieuwe bestuurlijke eenheid.
- **Evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen:**
  De nieuwe gemeente is een bestuurlijke partner die een meerwaarde kan leveren bij regionale opgaven en taken, samen met andere gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingen en de provincie.

In de onderstaande paragrafen wordt aangegeven hoe de gemeente die ontstaat door een herindeling van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer voldoet aan deze criteria.

Schermer

- Verdiepingsgesprekken met de geselecteerde fusiepartners Alkmaar, Heerhugowaard en Koggenland zijn gevoerd aan de hand een Waardenprofiel (een overzicht van wezenlijke kenmerken van de gemeente). Dat document is opgesteld in overleg met allerlei 'stakeholders': besturen, ondernemers, ambtenaren en ondernemingsraad.
- Het concept-Waardenprofiel is middels drie kernbijeenkomsten in de dorpen voorgelegd aan inwoners en op onderdelen aangepast.
- Er is een informatieavond gehouden voor inwoners en andere belangstellenden in de Grote Kerk in Schermerhorn om kennis te maken met de burgemeesters van Alkmaar en Heerhugowaard en hen vragen te stellen.
- De uiteindelijke voorkeur voor Alkmaar is tijdens drie kernbijeenkomsten nader toegelicht. Er vond een dialoog plaats tussen het college en inwoners en andere belanghebbenden.
- In de kern Oterleek is een discussie ontstaan, waarbij een deel van de inwoners van die kern een voorkeur uitsprak voor toevoeging van Oterleek aan Heerhugowaard, mocht Schermer besluiten tot herindeling met Alkmaar. Naar aanleiding van een daarover ingediende petitie, heeft de gemeente - onder voorwaarden - besloten tot een onafhankelijk onderzoek in deze kern. De respons op dit onderzoek bedroeg 81%, waarvan 65,5% koos voor aansluiting bij Alkmaar en 34,5% voor Heerhugowaard.
- De gemeenteraad heeft op basis van dit onderzoek op 3 oktober 2012 besloten ongedeeld samen te gaan met Alkmaar en Graft-De Rijp.

Alkmaar

- In diverse edities van de Stadskrant en via de website is uitgebreid ingegaan op de fusie en wat dit betekent voor inwoners en organisaties.
- Op 29 september 2012 is een open dag georganiseerd waarin het stadhuis is opengesteld voor alle inwoners en er gelegenheid bestond om nadere informatie te krijgen, vragen te stellen en schriftelijk een mening te geven over de fusie.
- Het Stadspanel (een digitaal platform waaraan inwoners van Alkmaar van 12 jaar en ouder kunnen deelnemen) is in oktober 2012 om een mening gevraagd over de fusie aan de hand van vier vragen. Uitkomst is dat 70% weet dat de gemeente Alkmaar van plan is te fuseren met Graft-De Rijp en Schermer en dat 65% de fusie een goed idee vindt.

De drie gemeenten hebben een open, transparant en controleerbaar proces doorlopen. Inwoners zijn optimaal geïnformeerd (via vrije media, gemeentepagina, gemeentelijke websites en bijeenkomsten). Daarnaast zijn zij betrokken geweest bij het opstellen van wensen, kernwaarden en ambities van de gemeenten.

Uit de participatietrajecten komt naar voren dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties positief tegenover de herindeling staan. Zij waarderen de nieuwe gemeente op basis van de aandacht die er is voor de leefomgeving en duurzaamheid en de zorg voor toegankelijke voorzieningen zoals onderwijs en cultuur. Meerwaarde wordt gezien in de sterkere lijnen met rijk en provincie, een betere samenwerking om problemen op te lossen en de kans grotere budgetten aan te wenden voor bijvoorbeeld recreatie, toerisme en het behoud van het voorzieningenniveau in de kleine kernen. Gewezen wordt op het belang van behoud van de identiteit van alle kernen en op de kwaliteit van de dienstverlening.

6.2 Draagvlak

Bestuurlijk draagvlak

Het herindelingsadvies is democratisch gelegitimeerd en van bestuurlijk draagvlak voorzien door het besluit van de gemeenteraden op 15 maart 2012 (Graft-De Rijp), 21 juni 2012 (Schermer) en 12 juli 2012 (Alkmaar) om de voorbereidingen te treffen voor een arhi-procedure.

Maatschappelijk draagvlak

De opheffing van een gemeente als zelfstandige bestuurlijke entiteit is een ingrijpende beslissing en raakt alle inwoners. Daarom zijn de gemeentebesturen volgens het kabinet verplicht het maatschappelijke draagvlak voor een herindelingsvoorstel te kennen en te toetsen. Het is overigens niet zo dat de inwoners van de nieuwe gemeente (in meerderheid) moeten instemmen met de herindeling. Die goedkeuring vloeit voort uit het systeem van representatieve democratie. Voldoende is om de inwoners actief te betrekken bij het proces.

Graft-De Rijp

- Aan inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven is tweemaal gevraagd om tijdens een meedenkavond hun mening te geven over het gewenste profiel van de fusiepartner. Hierdoor is het aantal gemeenten afgenomen van elf naar vijf.
- Er zijn kennismakingsgesprekken en verdiepingsgesprekken gevoerd met de overgebleven 5 gemeenten.
- Om de ondernemers op de hoogte te brengen van de stand van zaken van het fusieproces en naar hun mening te vragen is een Bisniz-borrel georganiseerd.
- Een en ander resulteerde tijdens de raadsvergadering van 5 juli 2011 tot een reductie van het aantal potentiële fusiepartners, namelijk van vijf naar twee (Alkmaar en Zaanstad).
- Verdiepingsgesprekken met Alkmaar en Zaanstad.
- Tijdens een informatiebijeenkomst op 6 februari 2012 hebben de burgemeesters van Alkmaar en Zaanstad hun steden gepresenteerd aan inwoners van de gemeente Graft-De Rijp en andere belangstellenden en kregen inwoners en ondernemers de gelegenheid vragen aan hen te stellen.
- Ter voorbereiding op deze informatiebijeenkomst zijn interviews met de burgemeesters geplaatst in huis-aan-huiskrant De Uitkomst en op de gemeentelijke website.
- Tijdens een druk bezochte raadsvergadering is op 15 maart 2011 unaniem gekozen voor een fusie met de gemeente Alkmaar waarbij de voorkeur werd uitgesproken dat de gemeente Schermer zich ook zou aansluiten.

Regionaal draagvlak.

Er is sprake van regionaal draagvlak als de omliggende of naburige gemeenten instemmen met de fusie. Deze instemming blijkt uit de afwezigheid van negatieve zienswijzen van deze gemeenten. De terinzagelegging van het herindelingsontwerp volgde nadat de drie gemeenteraden bij eensluidend besluit instemden met het herindelingsontwerp.

Een gemeentelijke herindeling heeft vrijwel altijd invloed op het beleid van de omliggende of naburige gemeenten en op de bestuurlijke verhoudingen in een regio. Daarom hebben de drie gemeenten een transparant en open proces gevolgd en duidelijk gecommuniceerd over de fusieplannen met de buur(t)gemeenten en de provincie. Tijdens een overleg op 11 mei 2012 is het regionale draagvlak bij zowel provincie als regiogemeenten afgetast. Die laatste hebben toen allemaal aangegeven een fusie tussen Graft-De Rijp en Alkmaar en Schermer en Alkmaar of Heerhugowaard te ondersteunen. De fuserende gemeenten hebben voorts een visie op de regio opgesteld waarbij is aangegeven wat de effecten van de herindelingen(en) zijn op de bestuurskracht van en verhoudingen in de regio. In paragraaf 6.5 onder het kopje 'Evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen' wordt hier uitvoeriger op ingegaan. Voor de provincie is van belang, zo blijkt ook uit het recent vastgestelde beleidskader 'Bestuurskrachtige regio's in Noord-Holland', dat gemeenten zoveel mogelijk binnen bestaande regio's hun samenwerking en bestuurskracht versterken. Deze fusie past dus in deze lijn.

6.3 Inhoudelijke noodzaak

Bestuurskracht.

In het algemeen kan worden gesteld dat gemeenten bestuurskrachtig zijn als zij in staat zijn hun maatschappelijke opgaven op te pakken en wettelijke taken adequaat uit te voeren, waarbij recht wordt gedaan aan de maatschappelijke omgeving. Als indicatoren voor voldoende bestuurskracht worden genoemd:

- **Voldoende bestuurskrachtig zijn om sturing te geven aan besluitvorming over, uitvoering van en verantwoording over beleid.**
  Door de herindeling ontstaat een gemeente met meer dan 100.000 inwoners. Deze omvang stelt eisen aan het bestuur en geeft kansen voor een verdere professionalisering van het bestuur. Het is de verwachting dat de bestuursleden een actieve houding aannemen in de nieuwe gemeente, richting regio, rijk en provincie (lobbykracht).
- **Over een ambtelijke organisatie beschikken die voldoende robuust is en in staat is taken en verantwoordelijkheden adequaat en op een professionele wijze uit te oefenen.**
  De nieuwe, grotere gemeentelijke organisatie heeft een robuust ambtelijke apparaat. De kwetsbaarheid van de gemeentelijke organisatie neemt af door de grotere formatie en de nieuwe gemeente biedt medewerkers zodanige uitdagingen dat de aantrekkelijkheid van de organisatie toeneemt. Door meer mogelijkheden tot specialisatie en horizontale of verticale groei is de nieuwe organisatie beter in staat om de medewerkers te boeien en aan zich te binden. Op basis van het dienstverleningsprincipe ('de klant is ons bestaansrecht') wordt gekozen voor een frontoffice gestuurde organisatie en werkwijze. Het ambtelijk apparaat van de nieuwe gemeente krijgt het karakter van een netwerkorganisatie die klantgestuurd is en het belang van de gemeente als geheel voorop stelt.
- **In staat zijn een goede bijdrage te leveren aan de oplossing van maatschappelijke opgaven en het oppakken van taken die in de regio aan de orde zijn.**
  Door de herindeling ontstaat meer bestuurlijke eenheid waardoor de door de regio Alkmaar gestelde doelen eenvoudiger te realiseren zijn. De nieuwe gemeente neemt de verantwoordelijkheid die haar sterke en centrale positie met zich meebrengt. Zij heeft verbindende kwaliteiten en kan taken vervullen voor (regio)gemeenten die daar

zelf minder mogelijkheden voor hebben.
De nieuwe gemeente zal ook nog beter in staat zijn om een vuist maken om ontwikkelingen te remmen die minder wenselijk zijn.

- De regierol oppakken naar medeoverheden en maatschappelijke partners, waarbij de gemeente een sturende dan wel regisserende rol vervult om maatschappelijke opgaven op te pakken en de eigen ambities te realiseren.
  Door haar omvang is de nieuwe gemeente bepalend voor de richting van de regionale samenwerking. Voor horizontale (tussen gemeenten) en verticale (met provincie en rijk) samenwerkingsverbanden geldt hetzelfde: een 100.000+ gemeente is een gesprekspartner van formaat.
- Bij beleidsontwikkeling genoeg rekening houden met de diversiteit van lokale gemeenschappen. Dit vertaalt zich in een adequate interactie met de samenleving (burgers en maatschappelijk middenveld) en een visie op binnengemeentelijke decentralisatie of ambtelijke deconcentratie, in een kernenbeleid of wijkgericht werken.
  Maatwerk leveren aan een diversiteit van lokale gemeenschappen is een van de speerpunten van de nieuwe gemeente. Zij is immers geen stad met meer dan 100.000 inwoners, maar een samenstel van een stad met afzonderlijke wijken en dertien dorpen, met elk hun eigen kwaliteiten en identiteit die behouden moeten blijven en versterkt moeten worden. Een apart kernenbeleid met afspraken over contact en bereikbaarheid wordt een belangrijk onderdeel van het beleid van de nieuwe gemeente.

Regionale opgaven en samenhang.

Gemeenten zijn geen bestuurlijke eilanden, maar maken deel uit van een bestuurlijke omgeving - een regio. Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer maken deel uit van de regio Alkmaar, samen met de gemeenten Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo en Langedijk.

Focuspunten.
Om de regionale ambities te realiseren, is samenwerking het devies. De acht regiogemeenten hebben een eigen, onderscheidende identiteit. Die wordt niet verzwakt door samenwerking, maar juist versterkt. Door de samenhang in inhoudelijke opgaven te onderkennen, kom je verder. In de regionale position paper 'Toekomst voor de regio Alkmaar' en in de daaruit afgeleide strategische agenda zijn drie focuspunten benoemd:

- Ontwikkeling tot kennisregio;
- Ontwikkeling van het toerisme;
- Inzetten op een duurzame regio.

De aard en omvang van deze maatschappelijke opgave is niet expliciet de reden voor de beoogde herindeling, maar de regionale focuspunten worden door de nieuwe gemeente enthousiast omarmd en in samenwerking met de andere gemeenten verder uitgewerkt

6.4 Urgentie

De besturen van Graft-De Rijp en Schermer constateren dat hun relatief kleine organisaties niet langer in staat zijn om de toename van het aantal taken die de gemeentelijke overheid krijgt toebedeeld op te vangen. De bestuurskracht staat onder grote druk en daarmee ook de continuiteit van de dienstverlening aan de burger.

Te weinig overzicht.

Ook de regionale positie van beide gemeenten laat te wensen over. Door de schaalgrootte is de voorbereiding, inbreng en slagkracht van de bestuurders en ambtenaren matig. Hierdoor kunnen Graft-De Rijp en Schermer in regioverband te weinig afdwingen ten gunste van hun eigen burgers. Daarnaast zijn er te veel verschillende samenwerkingsverbanden, waardoor het overzicht verdwijnt, laat staan dat de sturing effectief ter hand genomen kan worden. Nog verdere samenwerking is geen oplossing. Naast genoemde nadelige effecten komt ook de democratische legitimatie in het geding.

Niets wijst erop dat op (korte) termijn verbetering zal optreden. Het gevaar is eerder dat gelet op de verwachte ontwikkelingen de situatie sneller verslechtert. Als de beoogde fusiedatum niet wordt gehaald zullen Graft-De Rijp en Schermer 'verdrinken' in de opgaven. Dat maakt de herindeling urgent.

6.5 Overige criteria

Duurzaamheid.

De nieuwe gemeente moet niet binnen afzienbare tijd weer bij een herindelingsdiscussie betrokken raken. Zij moet aantonen haar taken langdurig zelfstandig aan te kunnen. Dat wordt niet alleen bepaald door omstandigheden binnen de nieuwe gemeente, maar ook daarbuiten. De duurzaamheid van de nieuwe gemeente heeft nadrukkelijk een regionaal aspect. Dus moeten relevante afwegingen ook in een regionale context inzichtelijk worden gemaakt. De belangrijkste vraag daarbij is of ook andere, meer voor de hand liggende gemeenten bij het herindelingsproces moeten worden betrokken.

Een robuuste gemeente.

Ofschoon er geen minimumaantal inwoners is vastgelegd voor een gemeente om op eigen kracht te kunnen voortbestaan, geeft het doorgaans wel een indicatie voor de duurzaamheid. De gemeente die wordt gevormd door de fusie van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer heeft 105.000 inwoners, een oppervlakte van ongeveer 115 km^2 en veertien kernen. De omvang van de nieuwe gemeente, zowel qua oppervlakte als inwonertal, gecombineerd met de economische, culturele en toeristisch-recreatieve mogelijkheden garanderen een robuuste gemeente die voor lange tijd goed is toegerust voor haar taken. Daarnaast is middels gesprekken met regioen buurgemeenten onderzocht of meer gemeenten in deze herindeling zouden moeten worden opgenomen. Andere gemeenten in de regio denken ook na over hun bestuurskracht. Zij zien de oplossing in regionale samenwerking in de regio Alkmaar. In de regio kan de nieuwe gemeente slagvaardiger optreden dan de afzonderlijke drie. Graft-De Rijp en Schermer zijn eenvoudigweg te klein om actief deel te nemen aan de regionale samenwerking.

Interne samenhang van de nieuwe gemeente.

De nieuwe gemeente moet een duidelijke logische interne samenhang hebben die betekenis geeft aan de nieuwe bestuurlijke eenheid. De aard van deze samenhang kan veel verschillende uitingsvormen hebben zoals cultureel, sociaal, economisch en geografisch.

Cultureel, recreatief en toeristisch

Op het gebied van cultuur, recreatie en toerisme uit de interne samenhang zich nadrukkelijk in de cultuurhistorische verwantschap en het daarop gebaseerde beleid. De nieuwe gemeente manifesteert zich als sterke eenheid op het gebied van cultuur en erfgoed. Veel sociaal-culturele uitingen geven tot op de dag van vandaag uitdrukking aan de gezamenlijke cultuurgeschiedenis. De bekendste zijn de kaasmarkt en de landbouwdagen, maar vergeet ook de monumenten, molens en waardevolle landschappelijke elementen niet. Zij vertellen samen een uniek verhaal. Het kernenbeleid en buurt- en wijkbeleid van de nieuwe gemeente zal deze verscheidenheid respecteren evenals de verbondenheid van de inwoners vergroten.

Geografisch.

Geografisch is er sprake van een logische eenheid: een aaneengesloten grondgebied met een stad, landelijk en agrarisch gebied en kleine dorpskernen. Na fusie komt natuurgebied de Eilandspolder, nu verspreid over twee gemeenten, helemaal binnen de grenzen van de nieuwe gemeente te liggen. Dat komt het beheer van het gebied ten goede.

Economisch.

Alkmaar is van oudsher een stad met een sterke regiofunctie en bijbehorend hoog voorzieningenniveau. De sociaal-economische relaties tussen Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer worden door de fusie verstevigd,

doordat een betere afstemming van deze voorzieningen kan plaatsvinden en het sociaal-economische takenpakket van de gemeente door de decentralisatie vanuit het rijk verder zal toenemen.

Evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen

Evenwichtige bestuurlijke verhoudingen houden in dat de nieuwe gemeente een bestuurlijke partner is die in staat is een meerwaarde te leveren bij het oppakken van regionale opgaven en taken, in samenwerking met andere gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de provincie. Het is zaak te voorkomen dat een herindelingsvoorstel leidt tot 'restproblematiek'. Een herindelingsadvies bevat derhalve een beschrijving van de voorziene effecten voor de bestuurlijke verhoudingen in de regio.

Geen belemmeringen.

Om die voorziene effecten te beoordelen, heeft op 11 mei 2012 onder leiding van de Commissaris van de Koningin van de provincie Noord-Holland overleg plaatsgevonden tussen de portefeuillehouders regionale samenwerking van de Regio Alkmaar. In het overleg is geconcludeerd dat er bestuurlijk draagvlak is bij de colleges zowel voor de fusie van Alkmaar en Graft-De Rijp als voor de fusie van Schermer met Alkmaar of Heerhugowaard. Alle gemeenten vinden dat er met deze fusievarianten sprake is van evenwichtige bestuurlijke verhoudingen. De gemeenten voorzien voor zowel de korte als langere termijn geen andere gemeentelijke samenvoegingen binnen de regio. De fusie(s) zijn duurzaam en passen binnen de regionale samenwerking of belemmeren deze samenwerking niet.

Daarna is een regiovisie opgesteld met een analyse van de effecten van de herindeling op de bestuurskracht van en verhoudingen in de regio.

Daarbij is gekeken naar coalitieakkoorden en recente verkenningen naar samenwerking en fusie. Tevens zijn de conclusies uit de gesprekken tussen de colleges van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer en hun buurgemeenten hierin meegenomen.

In de regiovisie wordt het volgende geconcludeerd (zie bijlage 4): "De regio Alkmaar zal na de herindeling van de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer zes gemeenten omvatten. Deze gemeenten hechten sterk aan hun eigen identiteit en beschouwen zich bestuurskrachtig en voldoende robuust. Ze hebben geen intenties om hun zelfstandigheid op te geven. Van een restproblematiek is geen sprake. De herindeling zal het toekomst- perspectief van andere gemeenten in de regio niet belemmeren. De gemeenten in de regio Alkmaar zijn goed toegerust om voor een langere periode taken op te pakken. Een positieve factor daarbij is de grote bereidheid tot onderlinge samenwerking, zowel op strategisch, beleidsontwikkelend als op uitvoerend niveau. De regio Alkmaar kent op bestuurlijk en ambtelijk niveau een stevige organisatorische basis om de samenwerking vorm te geven en verder uit te bouwen".

De regiogemeenten zijn in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de visie. De regiogemeenten kunnen instemmen met de regiovisie. Ook naar hun mening leidt de herindeling niet tot verstoring van de evenwichtige verhoudingen in de regio en ontstaat er door de herindeling geen restproblematiek.

Voortrekkersrol.

Samenvattend: de totstandkoming van een nieuwe gemeente leidt tot evenwichtige onderlinge krachtsverhoudingen binnen de regio Alkmaar. Door de relatief geringe toename van het aantal inwoners van de nieuwe gemeente ten opzichte van de gemeente Alkmaar schiet het regionale evenwicht niet uit het lood. De nieuwe gemeente treedt op als krachtige partner die een voortrekkersrol in de regionale samenwerking heeft, zonder de identiteit van de andere gemeenten uit het oog te verliezen. Hun bestuurlijk toekomstperspectief wordt ook niet nadelig beïnvloed. Er blijven voldoende opties open voor de regiogemeenten om hun bestuurlijke

toekomst vorm te geven. Tot slot doen zich nu in de regio geen bewegingen voor die in welk opzicht dan ook door de fusie worden belemmerd.

7. Behandeling zienswijzen gemeentelijke herindeling Alkmaar, Graft-De Rijp, Schermer

7.1 Behandeling zienswijzen

Van 27 december 2012 tot 21 februari 2013 heeft het herindelingsontwerp Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer ter inzage gelegen op het stadhuis resp. de gemeentehuizen. De terinzagelegging is bekend gemaakt in de gemeentelijke informatiebladen en via de verschillende websites. Tijdens deze periode van terinzagelegging zijn er in de drie gemeenten informatiebijeenkomsten georganiseerd voor alle inwoners met als doel hen zo goed mogelijk te informeren over de herindeling. In deze periode zijn er 13 zienswijzen ingediend.

1. Zienswijze, ingekomen op 5 januari 2013, van een inwoner van Alkmaar.

Samenvatting zienswijze:

Deze inwoner stelt zich op het standpunt dat de maat die Alkmaar nu heeft prima is. Schaalvergroting zorgt ervoor dat de afstand tussen burgers en bestuur alleen maar groter wordt. Ook blijkt volgens hem dat samengestelde gemeenten na een fusie een duurdere huishouding hebben wat belastingverhoging betekent. Voorts is hij van mening dat Alkmaar en Schermer/ Graft-De Rijp niets met elkaar gemeen hebben.

Reactie:

In het herindelingsontwerp is gemotiveerd toegelicht dat de voorgenomen herindeling de gebundelde kracht van de drie gemeenten ten volle benut en versterkt zowel voor burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. De nieuwe gemeente kent een unieke mix van een historische stad, een stedelijk dorp met grachten, een droogmakerij met veelzijdige kernen en een grote landschappelijke variatie van karakteristieke veenweidegebied en Hollands laagland. Om ervoor te zorgen dat ook na de herindeling de verbinding tussen de inwoners en het bestuur gewaarborgd is wordt er, naast de al in de gemeente Alkmaar bestaande aanpak van buurtgericht samenwerken, voor de dertien kernen in het landelijke gebied een specifiek toegesneden kernenbeleid ontwikkeld. Door een gemeentelijke fusie ontstaan effecten op de exploitatie in zowel positieve als negatieve zin. De woonlasten van de nieuwe gemeente zullen tot de laagste woonlasten van de 37 grootste gemeenten van Nederland gaan behoren (zoals nu ook het geval is bij Alkmaar).

Conclusie:

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

2. Zienswijze, ingekomen op 19 januari 2013, van een familie uit Alkmaar.

Samenvatting zienswijze:

Deze familie is van mening dat Alkmaar en Schermer/ Graft-De Rijp niets met elkaar gemeen hebben. Schaalvergroting zorgt ervoor dat de afstand tussen burgers en bestuur alleen maar groter wordt. Ook zullen de belastingen flink stijgen omdat grotere gemeenten een duurdere huishouding hebben. Het is beter als de poldergemeenten met andere poldergemeenten samengaan.

Reactie:

In het herindelingsontwerp is gemotiveerd toegelicht dat de voorgenomen herindeling de gebundelde kracht van de drie gemeenten ten volle benut en versterkt zowel voor burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. De nieuwe gemeente kent een unieke mix van een historische stad, een stedelijk dorp met grachten, een droogmakerij met veelzijdige kernen en een grote landschappelijke variatie van karakteristieke veenweidegebied en Hollands laagland. Om ervoor te zorgen dat ook na de herindeling de verbinding tussen de inwoners en het bestuur gewaarborgd is wordt er, naast de al in de gemeente Alkmaar bestaande aanpak van buurtgericht samenwerken, voor de dertien kernen in het landelijke gebied een specifiek toegesneden kernenbeleid ontwikkeld. Door een gemeentelijke fusie ontstaan effecten op de exploitatie in zowel positieve als

negatieve zin. De woonlasten van de nieuwe gemeente zullen tot de laagste woonlasten van de 37 grootste gemeenten van Nederland gaan behoren (zoals nu ook het geval is bij Alkmaar). De gemeenteraden van Graft-De Rijp en Schermer hebben de afgelopen jaren veel energie gestoken in het uitbesteden van uitvoeringsactiviteiten en het aangaan van samenwerkingsverbanden, met elkaar en met omliggende gemeenten. Men heeft zich verdiept in de mogelijkheid om een grote plattelandsgemeente te vormen samen met Beemster en Zeevang. Dit heeft weliswaar geleid tot samenwerkingen, maar voor een fusie met deze gemeenten was onvoldoende bestuurlijk draagvlak.

Conclusie:
Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

3. Zienswijze, ingekomen op 21 januari 2013, van burgemeester en wethouders van de gemeente Koggenland.

Samenvatting zienswijze:
Het college van Koggenland wenst de stuurgroep fusiegemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer heel veel succes bij het verder uitbouwen van de samenwerking en vertrouwt erop dat het ingezette beleid op het gebied van agrarisch natuurbeheer en recreatie ten aanzien van natuurgebied De Mijzen gezamenlijk wordt voortgezet.

Reactie:
De nieuwe gemeente zal het ingezette beleid op het gebied van agrarisch natuurbeheer en recreatie in samenwerking met de bestaande partners ter hand nemen. Voor het overige is kennis genomen van deze inbreng.

Conclusie:
Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

4. Zienswijze, ingekomen op 22 januari 2013, van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerhugowaard.

Samenvatting zienswijze:
Het college van Heerhugowaard heeft kennisgenomen van het herindelingsontwerp en wenst de drie gemeenten veel succes bij de verdere uitwerking van de fusie.

Reactie:
Er is kennis genomen van deze inbreng.

Conclusie:
Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

5. Zienswijze, ingekomen op 3 februari 2013, van een inwoonster van Alkmaar.

Samenvatting zienswijze:
Deze inwoonster laat in haar zienswijze weten dat zij tegen de fusie is. Een motivering wordt niet gegeven.

Reactie:
Gezien het ontbreken van een motivering is een inhoudelijke behandeling van deze zienswijze niet mogelijk.

Conclusie:
Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

6. Zienswijze, ingekomen op 4 februari 2013, van de colleges van bestuur van Flore en ISOB.

Samenvatting zienswijze:

Deze zienswijze heeft betrekking op onderdeel 4.9 Onderwijs van het herindelingsontwerp. De gemeente Schermer staat voor handhaving van het huidige aantal basisscholen in de dorpskernen. De gemeente Alkmaar omarmt deze benadering. Ter ondersteuning van dat standpunt wenst men opgenomen te zien in het ontwerp dat de fusiegemeenten tijdig de procedure bij het Rijk opstarten conform de Wet op het Primair Onderwijs opdat ook de opheffingsnormen voor de basisscholen geen belemmering vormen voor dit ingenomen standpunt. Ditzelfde geldt voor de gemeente Graft-De Rijp. Aangezien er voor het openbaar basisonderwijs geen voorgenomen fusiebesluit is, zal ook voor dit grondgebied tijdig de procedure richting het Rijk in gang moeten worden gezet. Vooralsnog zijn niet alle scholen verenigd in een brede school en dus zal ook de optie van een school in de dorpskern beschikbaar moeten blijven. De gezamenlijke schoolbesturen wijzen erop dat het achterwege laten van de juiste procedure richting het Rijk tot gevolg heeft dat alle basisscholen in de kleine kernen onder de opheffingsnorm komen en dringen erop aan om dit specifiek te benoemen in het herindelingsontwerp.

Reactie:

In het herindelingsontwerp wordt bestaand beleid ten aanzien van onderwijs binnen de drie gemeenten verwoord en wordt aangekondigd dat de nieuwe gemeente de verschillende benaderingen omarmt en verder vormgeeft. De door de besturen van ISOB en Flore gevraagde actie met betrekking tot de opheffingsnorm zal in de nadere uitwerking van het onderwijsbeleid van de nieuwe gemeente dan ook de noodzakelijke aandacht krijgen. Het herindelingsadvies is niet het kader waarin deze beleidsuitgangspunten worden uitgewerkt. In het herindelingsontwerp wordt volstaan met het vermelden van algemene uitgangspunten en doelstellingen.

Conclusie:

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

7. Zienswijze, ingekomen op 11 februari 2013, van een inwoner van Alkmaar.

Samenvatting zienswijze:

Schaalvergroting zorgt ervoor dat de afstand tussen burgers en bestuur alleen maar groter wordt. Verder is in onderzoeken aangetoond dat grotere gemeenten een duurdere huishouding hebben. Fusie is een heel slechte zaak.

Reactie:

Om ervoor te zorgen dat ook na de herindeling de verbinding tussen de inwoners en het bestuur gewaarborgd is wordt er, naast de al in de gemeente Alkmaar bestaande aanpak van buurtgericht samenwerken, voor de dertien kernen in het landelijke gebied een specifiek toegesneden kernenbeleid ontwikkeld. Door een gemeentelijke fusie ontstaan effecten op de exploitatie in zowel positieve als negatieve zin. De woonlasten van de nieuwe gemeente zullen tot de laagste woonlasten van de 37 grootste gemeenten van Nederland gaan behoren (zoals nu ook het geval is bij Alkmaar).

Conclusie:

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

8. Zienswijze, ingekomen op 12 februari 2013, van een inwoonster van Alkmaar.

Samenvatting zienswijze:

Deze inwoonster maakt bezwaar tegen de fusie zonder nadere motivering.

Reactie:

Gezien het ontbreken van een motivering is een inhoudelijke behandeling van deze zienswijze niet mogelijk.

Conclusie:

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

9. Zienswijze, ingekomen op 12 februari 2013, van een inwoonster van Alkmaar.

Samenvatting zienswijze:

Deze inwoonster maakt bezwaar tegen de fusie zonder nadere motivering.

Reactie:

Gezien het ontbreken van een motivering is een inhoudelijke behandeling van deze zienswijze niet mogelijk.

Conclusie:

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

10. Zienswijze ingekomen op 18 februari 2013, van LTO Noord, Fonteinlaan 5, 2012 JG Haarlem.

Samenvatting zienswijze:

LTO Noord vindt dat de landbouw beperkt de aandacht krijgt in het herindelingsontwerp en daarbij te conserverend en behoudend wordt omschreven. LTO benadrukt dat de landbouw een belangrijke en dynamische economische sector is voor het landelijk gebied van de gemeenten Schermer en Graft-De Rijp. Gevraagd wordt om het herindelingsontwerp met betrekking tot landbouw aan te passen.

Reactie:

In hoofdstuk 4 van het herindelingsontwerp is de identiteit van de nieuwe gemeente beschreven. De nieuwe gemeente karakteriseert zich onder andere als een ruimtelijke en sociaal maatschappelijke eenheid. Erkend wordt dat de landbouwsector de belangrijkste gebruiker en beheerder van het landelijk gebied is. Dit geldt zowel in de droogmakerij en het agrarisch productiegebied, als in de veenweide-gebieden waarbij de agrarische bedrijvigheid is gericht op natuur behoud. Andere speerpunten in het kader van de economische ontwikkeling zijn de agrarische economie, het behoud van de droogmakerij als landbouwkerngebied en de bevordering van de recreatieve bedrijvigheid door economische functieverbreding (mits landschappelijke inpasbaar). Het herindelingsontwerp is niet het kader waarin de beleidsuitgangspunten nader worden uitgewerkt. In het herindelingsontwerp wordt volstaan met het vermelden van algemene uitgangspunten en doelstellingen.

Conclusie:

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

11. Zienswijze, ingekomen op 11 februari 2013, van een inwoner van Alkmaar.

Samenvatting zienswijze:

Deze inwoner vindt dat de gemeente Alkmaar nu een logisch geheel is. Dorpen als Markenbinnen, Zuidschermer en Graft liggen te ver van Alkmaar af. 'Wat weten de Alkmaarse raadsleden van de problemen van deze dorpen?' Daarnaast wordt gesteld dat samenwerking niet leidt tot efficiënter werken. Grotere gemeenten werken juist duurder. Dit leidt tot belastingverhogingen. Ook het feit dat de belastingen in Graft-De Rijp en Schermer veel hoger zijn dan in Alkmaar leidt tot belastingverhogingen. Een samengaan van poldergemeenten is veel logischer. Ook de mogelijkheden van ambtelijke samenwerking zouden moeten worden onderzocht. En tenslotte heeft de bevolking zich niet door middel van een referendum mogen uitspreken over de fusie.

Reactie:

Alle kiesgerechtigde inwoners van de nieuwe gemeente zullen bij de gemeenteraadsverkiezingen een gemeentebestuur kiezen voor de nieuwe gemeente. Hierdoor zal de kennis over de gemeenten Graft-De Rijp en Schermer ook in het gemeentebestuur van de nieuwe gemeente aanwezig zijn. De gemeenteraden van Graft-De Rijp en Schermer hebben de afgelopen jaren veel energie gestoken in het uitbesteden van uitvoeringsactiviteiten en het aangaan van samenwerkingsverbanden, met elkaar en met omliggende gemeenten. Men heeft zich verdiept in de mogelijkheid om een grote plattelandsgemeente te vormen samen met Beemster en Zeevang. Dit heeft weliswaar geleid tot samenwerkingen, maar voor een fusie met deze gemeenten was onvoldoende bestuurlijk draagvlak. Door een gemeentelijke fusie ontstaan effecten op de exploitatie in zowel positieve als negatieve zin. De woonlasten van de nieuwe gemeente zullen tot de laagste woonlasten van de 37 grootste gemeenten van Nederland gaan behoren (zoals nu ook het geval is bij Alkmaar). De drie gemeenten hebben een open, transparant en controleerbaar proces doorlopen. Inwoners zijn optimaal geïnformeerd (via vrije media, gemeentepagina, gemeentelijke websites en bijeenkomsten). Daarnaast zijn zij betrokken geweest bij het opstellen van wensen, kernwaarden en ambities van de gemeenten. Uit de participatietrajecten komt naar voren dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties positief tegenover de herindeling staan.

Conclusie:

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

12. Zienswijze, ingekomen op 21 februari 2013, van Stichting UIT! in het Land van Leeghwater.

Samenvatting zienswijze:

De Stichting UIT! in het Land van Leegwater vindt dat de mogelijkheden van de combinatie Stad Alkmaar en het Land van Leeghwater onvoldoende worden belicht. Het omschreven buitengebied zou beter aangeduid kunnen worden als het Land van Leeghwater, met natuur en cultuur, met mogelijkheden om te wandelen, fietsen en varen 'om de hoek'. Dit aspect verdient meer aandacht dan een eenmalige benoeming in de laatste alinea. De term 'buitengebied' doet onvoldoende recht aan de leefomgeving van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer.

Reactie:

In hoofdstuk 4 van het herindelingsontwerp is de identiteit van de nieuwe gemeente beschreven: 'De nieuwe gemeente karakteriseert zich onder andere als een toeristisch-recreatieve gemeente. De nieuwe gemeente heeft meerdere troeven in huis: van de stedelijke 'highlights' (kaasmarkt, betaald voetbal en slecht weer-voorzieningen zoals winkels en musea) tot het landelijke aanbod van een klassieke droogmakerij met de vele molens, fiets-, wandel- en kanoroutes en beschermde dorpsgezichten. Alkmaar Prachtstad en Land van Leeghwater naast elkaar'. In het herindelingsontwerp wordt volstaan met het vermelden van deze algemene uitgangspunten en doelstellingen.

Conclusie:

Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot het aanbrengen van wijzigingen in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp.

13. Zienswijze, ingekomen op 21 februari 2013, van KBO Afdeling Graft-De Rijp, Zuideinde 29, 1483 BZ, De Rijp.

Samenvatting zienswijze:

Het KBO is wat betreft de dienstverlening teleurgesteld in de inhoud van het herindelingsontwerp.
Vanaf 1 januari 2015 vindt vanuit Alkmaar de integrale dienstverlening plaats met een lokaal servicepunt in de gemeente Schermer. Tot verbazing (en afgrijzen) van het

KBO komt er geen enkel servicepunt in de gemeente Graft-De Rijp. Het KBO gaat ervan uit dat het ontbreken van een lokaal servicepunt in Graft-De Rijp een hiaat is en dat hierin alsnog ten behoeve van de (oudere) inwoners wordt voorzien. Voor de leefbaarheid en de gemeentelijke dienstverlening in Graft-De Rijp is het van groot belang dat hier een steunpunt wordt gerealiseerd. Het KBO vraagt om het kostenargument niet te laten prevaleren maar het welzijn van de inwoners (ouderen).

Reactie:

Door de gevarieerde samenstelling van de nieuwe gemeente is het zaak een heldere visie op de gemeentelijke dienstverlening te ontwikkelen. In hoofdstuk 4 wordt beschreven dat vanaf 1 januari 2015 de integrale dienstverlening vanuit de centrale huisvestingslocatie in Alkmaar plaats. Aangevuld met lokale servicecentra o.a. in het werkgebied van de gemeente Schermer voor een aantal gemeentelijke producten. Afgesproken is om ook in het werkgebied van de gemeente Graft-De Rijp in een servicepunt te voorzien.

Conclusie:

Deze zienswijze geeft aanleiding tot het aanbrengen van een wijziging in het herindelingsadvies ten opzichte van het herindelingsontwerp. Deze wijziging houdt in dat wordt toegevoegd dat ook in het werkgebied van de gemeente Graft-De Rijp voor een aantal gemeentelijke producten een servicepunt wordt ingericht.

DE EENDRACHT
De Rijp
gem. Graft-De Rijp
Zustergemeente van
ZONE
ZONE
30

8. Vervolgprocedure

8.1 Planning

Aan de orde is nu de tweede formele stap in het kader van de fusie tussen de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer, te weten de vaststelling door de gemeenteraden van de drie gemeenten van een herindelingsadvies, zoals bedoeld in de Wet Algemene regels herindeling. Dit herindelingsadvies is het vervolg op het herindelingsontwerp, dat op 13 december 2012 door de drie gemeenteraden is vastgesteld. Dit is gevolgd door een termijn van acht weken, waarin een ieder zijn zienswijze over dit ontwerp kenbaar kon maken. De reacties op de ingediende zienswijzen zijn in dit herindelingsadvies verwerkt.

De gemeentelijke herindelingsagenda

Behandeling herindelingsadvies	Datum
Vaststelling herindelingsadvies door de gemeenteraden van Graft-De Rijp en Schermer	23 april 2013
Vaststelling herindelingsadvies door de gemeenteraad van Alkmaar	25 april 2013
Toezending herindelingsadvies naar GS ter goedkeuring	Uiterlijk 1 mei 2013
Toezending herindelingsadvies door GS (inclusief zienswijze van GS) aan de minister van BZK	Uiterlijk 1 juli 2013
Toetsing door minister van BZK	
Advies Raad van State	
Behandeling wetsvoorstel door Eerste en Tweede Kamer	
Publicatie Staatsblad	
Verkiezingen nieuwe gemeenteraad	November 2014
Start nieuwe gemeente	1 januari 2015

Wetgevingsproces

Het herindelingsadvies is in april 2013 door de drie gemeenteraden vastgesteld en vervolgens voorgelegd aan het college van Gedeputeerde Staten, dat een zienswijze ter zake geeft aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarna begint het wetgevingsproces. Uiteindelijk zal op basis van een Herindelingswet, vast te stellen door de Tweede en Eerste Kamer der Staten-Generaal, de herindeling een feit worden. De inzet is om op 1 januari 2015 daadwerkelijk tot samenvoeging van de drie gemeenten te komen.

9. Conclusie

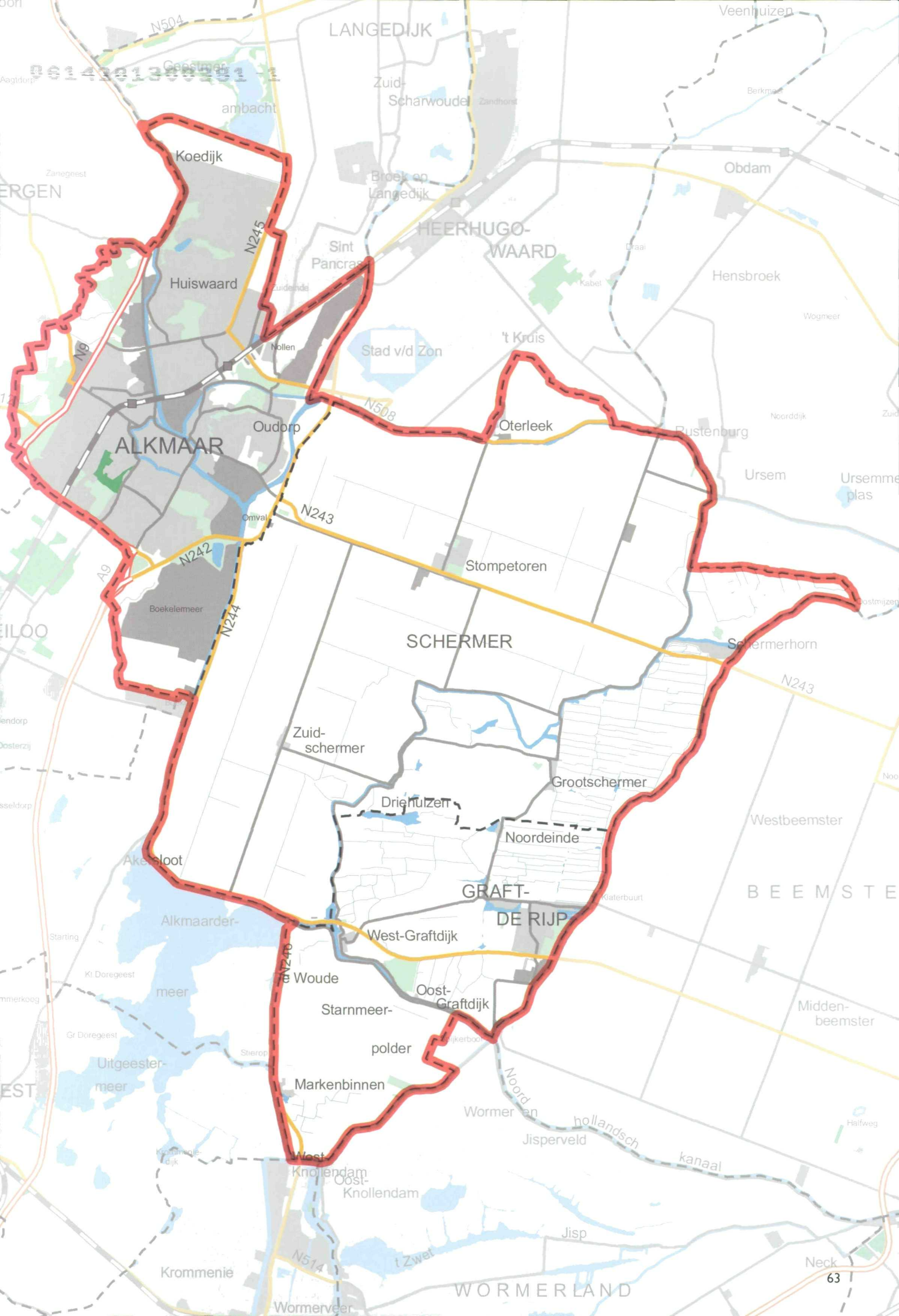
Met dit herindelingsadvies geven Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer een schets van hun gezamenlijke toekomst. Een schets waarin de gebundelde kracht van de drie partners ten volle wordt benut en versterkt voor burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

Per 1 januari 2015 ontstaat een nieuwe gemeente met ruim 100.000 inwoners, een oppervlakte van 115 km^2, een levendige stad en dertien vitale dorpskernen met elk hun eigen identiteit. Een nieuwe gemeente die kan worden geïdentificeerd en gekarakteriseerd aan de hand van de begrippen centrum (werken, winkelen en dienstverlening), groen en duurzaam, toeristischrecreatief en cultureel erfgoed. Robuust en stevig genoeg om niet alleen de eigen, maar ook de regionale opgaven op een gedegen wijze uit te voeren.

De meerwaarde van de samenvoeging is onmiskenbaar gelegen in schaalvergroting, vergroting van de bestuurskracht en in de vorming van een kwalitatief uitstekende ambtelijke organisatie. Daardoor kan de nieuwe gemeente ook beter op regionaal en landelijk niveau de belangen van haar inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen vertegenwoordigen.

In de wet Arhi, meer in het bijzonder het Beleidskader Gemeentelijke Herindeling, staat omschreven welke criteria gelden voor een gemeentelijke herindeling. Uit dit herindelingsadvies blijkt dat de fusie van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer uitstekend past binnen de geschetste kaders. Ook de naburige en omliggende gemeenten in deze regio staan positief ten opzichte van deze stap en constateren dat de bestuurlijke verhoudingen evenwichtig blijven.

'Holland in het klein maakt de nieuwe gemeente groots'. De nieuwe gemeente combineert het beste van drie werelden. Stad en platteland - bestuurlijk - bij elkaar gebracht om een nog aantrekkelijkere plek te creëren voor bewoners, bedrijven, recreanten en toeristen. Als dat geen mooi vooruitzicht is. Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer slaan definitief de weg naar de toekomst in.

LANGEDIJK
Veenhuizen
N504
Geestmer-
ambacht
Aagtdorp
Zuid-
Scharwoude
Zandhorst
Berkmeer
Koedijk
Zanegeest
ERGEN
Broek op
Langedijk
Obdam
N245
HEERHUGO-
WAARD
Sint
Pancras
Draai
Huiswaard
Kabel
Hensbroek
Wogmeer
Nollen
Stad v/d Zon
't Kruis
N9
N508
Oudorp
Oterleek
Rustenburg
Noorddijk
ALKMAAR
Ursem
Ursemmer
plas
Omval
N243
N242
Stompetoren
A9
Boekelermeer
N244
EILOO
SCHERMER
Schermerhorn
N243
Zuid-
schermer
Grootschermer
Driehuizen
Westbeemster
Noordeinde
Akersloot
GRAFT-
DE RIJP
Klaterbuurt
BEEMSTE
Alkmaarder-
meer
West-Graftdijk
N246
De Woude
Oost-
Graftdijk
Starnmeer-
polder
Midden-
beemster
Uitgeester-
meer
Markenbinnen
Noord
Wormer en
Jisperveld
hollandsch
kanaal
Halfweg
West-
Knollendam
Oost-
Knollendam
Jisp
N514
't Zwet
Krommenie
Neck
WORMERLAND
Wormerveer

NATUURRESERVAAT EILANDSPOLDER
- VRIJE TOEGANG OP HET WATER
- BETREDEN VAN HET LAND VERBODEN
- VISSEN ALLEEN TOEGESTAAN MET VERGUNNING
- VOORKOM BESCHADIGEN VAN HET RIET
- VAARSNELHEID MAX 6 KM/U

Bijlagen

Bijlage I Overzicht van samenwerkingsverbanden

- Sociale Zaken
- Wmo
- Wmo Cliëntenraad
- Openbare orde en veiligheid
- Rampenbestrijding
- Rampenplan
- Brandweerovereenkomst
- Regionale driehoeksoverleg
- Politie-overleg
- Muziekschool
- Samenwerking BAG
- Samenwerking WKPB
- Belastingen en WOZ
- ISOB
- Recreatieschap Waterland
- Centrum voor jeugd en gezin
- Adviescommissie voor urgenties wonen
- Leerplicht
- MRA
- WNK
- Land van Leeghwater
- Kern8
- P&O
- Gebouwenbeheer
- Aangenaam WonenPlus
- Mantelzorg
- De Verbinding WWZ
- Laag Holland
- GGD Hollands Noorden
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
- VVI Alkmaar
- HVC voor afvalinzameling en -beheer
- ICT/systeembeheer
- WNK Bedrijven
- Regionaal Historisch Centrum
- Welstand Noord-Holland

Bijlage 2 Geplande bouwlocaties

- J. de Heemstraat (Alkmaar)
- Nollen Oost (Alkmaar)
- Schelphoek (Alkmaar)
- Horizoncollege (Alkmaar)
- Jaagpad (Alkmaar)
- Overdie (Alkmaar)
- Bergerweg (Alkmaar)
- Randersdijk (Alkmaar)
- Polderhof (Alkmaar)
- Vroonermeer (Alkmaar)
- Victorybuilding (Alkmaar)
- Overstad (Alkmaar)
- Stompetoren-west
- Stompetoren-centrum
- Menningweerweg (landelijk gebied)
- Noordervaart (landelijk gebied)
- Westmijzerdijk (Schermerhorn)
- Over de Leij (Schermerhorn)
- Dorpsstraat (Oterleek)
- Visweg (Driehuizen)
- De Pauw (De Rijp)
- Terrein Roelofsen (Graft)
- Zeeman (Oost-Graftdijk)
- Schakelstraat (Markenbinnen)
- Aggelenstraat (De Rijp)
- De Meelzak (De Rijp)
- Vrijkomende basisschoollocaties (Graft en De Rijp)
- Bibliotheek (De Rijp)
- 't Boegbeeld (De Rijp)
- Schermerpad (De Rijp)
- Over de Boeijersloot (De Rijp)
- Uitbreiding West-Graftdijk
- Plan Aurora (West-Graftdijk)
- Incidenteel: bij wijziging agrarische bestemming in woonbestemming, na amovering bedrijfsgebouwen, toevoeging één woning.

Bijlage 3 Bronnen

- Wet Arhi
- Beleidskader Gemeentelijke herindeling (2011)
- Alkmaar 2030
- *Trots op Schermer*
- Antwoorden verdiepingsvragen Schermer
- Antwoorden verdiepingsvragen Graft-De Rijp
- Position paper Toekomst voor Regio Alkmaar (2010)
- Economische uitvoeringsagenda Regio Alkmaar 2012-2014
- Regionale bereikbaarheidsvisie Noord-Kennemerland (2006)
- Concept-Convenant Fusie Graft-De Rijp
- Regionale Agenda
- Toekomstvisies
- Structuurvisie Graft-De Rijp
- Vitaal Graft-De Rijp

Bijlage 4 Regiovisie

1. Inleiding

De raden van de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer hebben uitgesproken te willen fuseren per 1 januari 2015. Vooruitlopend op het op te stellen herindelingsadvies wordt in deze 'Regiovisie bestuurlijke organisatie regio Alkmaar' (hierna: regiovisie), de beoogde herindeling in een regionaal perspectief geplaatst. Doel is om te onderzoeken of de nieuwe bestuurlijke eenheid bijdraagt aan evenwichtige en duurzame bestuurlijke verhoudingen binnen de regio Alkmaar.
De regiovisie beantwoordt daarmee aan de volgende afspraken die zijn gemaakt tussen de portefeuillehouders regionale samenwerking van de regio Alkmaar, de Commissaris van de Koningin, de heer Remkes en de Gedeputeerde voor regionale samenwerking, mevrouw Sweet tijdens de bestuurlijke bijeenkomst van 11 mei 2012:

1. Gemeenten en provincie dienen vanuit een visie op de regio aan te geven wat de effecten van de op handen zijnde herindeling(en) zijn op de bestuurskracht van en verhoudingen in de regio. Hier zal invulling aan gegeven worden door het opstellen van een korte notitie. Daarin zal een aantal zaken worden verwerkt:
   - De huidige uitspraken van de raden over hun toekomst (op basis van coalitieakkoorden en recente verkenningen op het terrein van samenwerking en fusie);
   - De conclusies uit de gesprekken die de colleges van Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer met hun buurgemeenten hebben gevoerd; en
   - De conclusies uit het bestuurlijk overleg van 11 mei 2012.
2. De regiegroep van de regio Alkmaar zal de Commissaris van de koningin en de Gedeputeerde voor Gemeentelijke Samenwerking op de hoogte houden van de regionale samenwerking.

Het opstellen van deze regiovisie beantwoordt tevens aan het criterium van "evenwichtige regionale bestuurlijke verhoudingen" uit het Beleidskader gemeentelijke herindeling (2011). Dit criterium houdt in dat de nieuwe gemeente een bestuurlijke partner is die in staat is een meerwaarde te leveren bij het oppakken van regionale opgaven en taken, in samenwerking met andere gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de provincie. Voorkomen moet worden dat een herindelingsvoorstel leidt tot zogeheten "restproblematiek". Dat wil zeggen dat door de vorming van een nieuwe gemeente omliggende gemeenten niet onnodig in hun ontwikkeling mogen worden belemmerd, waardoor het toekomstperspectief van deze gemeenten ongunstig wordt beïnvloed.

De Regio Alkmaar telt de volgende gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Graft-De Rijp, Langedijk en Schermer.

2. Visie op de bestuurlijke organisatie van de regio vanuit de coalitieakkoorden

Alkmaar (2011-2014)

De coalitie in Alkmaar stelt de samenwerking met andere gemeenten in de regio voorop. De coalitie maakt zich sterk voor een goede samenwerking met als grondhouding: "open en zelfbewust". Het voornemen is dat college en gemeenteraad op regiotoernee gaan om te komen tot een effectievere samenwerking: "samen sta je sterk". Uitgangspunten bij de regionale samenwerking zijn de regionale woonvisie en bereikbaarheidsvisie. Ingezet zal worden op een regionale cultuurvisie.

Bergen (2012-2014)

In het coalitieakkoord komt naar voren dat in licht van de decentralisatieoperaties van het Rijk de regionale samenwerking nog belangrijker wordt. Het college staat positief tegenover regionale samenwerking, maar zal altijd scherp het belang en de eigenheid van de gemeente bewaken voordat bepaalde onderdelen van de organisatie worden geregionaliseerd. Alleen als er een aantoonbaar voordeel valt te behalen wil de gemeente participeren in de regionale samenwerking.

Castricum (2010-2014)

In het coalitieakkoord van Castricum komt de positie in de regio of regionale samenwerking niet expliciet aan de orde. Wel wordt door de coalitie de geactualiseerde "Strategische visie buitengewoon Castricum onderschreven". Eén van de hoofdlijnen daaruit is het versterken van de identiteit van de gemeente als geheel en van de afzonderlijke kernen.

Graft-De Rijp (2011-2014)

In het coalitieakkoord wordt al aangekondigd dat de nodige voorbereidingen worden getroffen om uiterlijk eind 2014 te komen tot een fusie. Reden is dat de gemeente te klein is om zelfstandig voort te bestaan.

Heerhugowaard (2010-2014)

In het akkoord wordt opgemerkt dat het in toenemende mate noodzakelijk is om als gemeenten samen te werken. In veel gevallen wordt de samenwerking op beleidsmatig- en uitvoerend niveau als een succes gezien. De in de position paper "Toekomst voor de Regio Alkmaar" beschreven analyse, uitgangspunten en richting van de vormgeving van de samenwerking wordt ondersteund. Heerhugowaard zet in op een niet-vrijblijvende vorm van samenwerking in de regio en wil daar zelf een verbindende rol in spelen.

Heiloo (2010-2014)

Als vertrek- en richtpunt in het coalitieakkoord van Heiloo geldt de missie uit de Strategische visie Heiloo 2015 waarin naar voren komt dat Heiloo een zelfstandige gemeente blijft met een hoog ambitie- en voorzieningenniveau. Heiloo beschouwt haar positie als onlosmakelijk verbonden aan de regio. Een goede samenwerking met de omliggende gemeenten wordt belangrijk geacht. De contouren voor intensivering en stroomlijning van de samenwerking zoals naar voren komt in de position paper "Toekomst voor de Regio Alkmaar" wordt ondersteund en ziet Heiloo graag verder uitgewerkt.

Langedijk (2010-2014)

Het gemeentebestuur hecht waarde aan het eerder ingenomen standpunt dat Langedijk voldoende bestuurskracht heeft om als zelfstandige gemeente te kunnen functioneren. Regionale samenwerking wordt van belang gevonden om beleidsdoelen te realiseren. De initiatieven die zijn genomen om de regionale samenwerking te versterken krijgen een vervolg. De position paper "Toekomst voor de Regio Alkmaar" biedt daarvoor een eerste aanzet. Dit moet leiden tot een strategische agenda voor de samenwerking met de gemeenten in de regio.

Schermer (2010-2014)

In aanloop naar het besluit tot fusie wordt in het coalitieakkoord al naar voren gebracht dat de komende zittingsperiode van de gemeenteraad gebruikt zal worden om de geografische en praktische mogelijkheden te onderzoeken tot nadere samenwerking en/of fusie.

3. Visie op de bestuurlijke organisatie van de regio vanuit gemeentebrede (toekomst-, strategische-) visies

Alkmaar

De stadsvisie Alkmaar 2030 schetst een toekomstbeeld van de stad voor de komende twee decennia. Ten aanzien van bestuurlijke organisatie wordt opgemerkt dat Alkmaar de ambitie heeft om in 2030 het bestuurlijk centrum van Noord-Holland Noord te zijn. In 2030 zullen de gemeentegrenzen zijn vervaagd en bestuurlijke samenwerking en kracht is het adagium. De krachten in Noord-Holland Noord zijn gebundeld. Een gezamenlijke regionale agenda moet een stevige basis geven aan de samenwerking nu en in de toekomst.

Bergen

In het coalitieakkoord 2012-2014 wordt het belang onderschreven van het eerder ingezette traject om te komen tot een toekomstvisie. De verwachting is dat de visie in de tweede helft van 2013 wordt vastgesteld.

Castricum

In de "Kadernota Regionale Samenwerking/Fusie" (juli 2012) is als algemeen uitgangspunt opgenomen dat Castricum vooralsnog kiest voor het behouden van de zelfstandigheid. Op de lange termijn wordt een fusie met andere gemeente(n) niet uitgesloten, maar niet op initiatief van de gemeente zelf. Gesteld wordt dat Castricum tot nu toe haar maatschappelijke taken goed kan uitoefenen. De verwachting wordt uitgesproken dat Castricum bij een bestuurskrachtmeting een voldoende zal scoren.

Graft-De Rijp

De structuurvisie Graft-De Rijp 2010-2020 heeft als centrale missie het vitaal houden van het landelijk gebied en de historische kernen: behoud door ontwikkeling. De gemeente bevindt zich door haar unieke karakter en kleinschaligheid in een kwetsbare positie. Het behoud van de bijzondere kwaliteiten is het meest gediend door nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken.

Heerhugowaard

In de visie "Heerhugowaard Stad van Kansen" wordt de strategische en bestuurlijke samenwerking als uitdaging voor de toekomst benoemd. De samenwerking dient verbreed te worden tot meer terreinen dan nu het geval is en Heerhugowaard wil zich daarbij oriënteren in alle windrichtingen. Gesteld wordt dat een regionaal perspectief voor de "inliggende" gemeenten kansrijk en noodzakelijk is om een rol te spelen in het provinciale en landelijke krachtenveld.

Heiloo

In de missie van de Strategische visie 2005-2015 komt naar voren dat Heiloo een zelfstandige gemeente wil blijven met een hoog voorzieningenniveau. Functionele samenwerking in of met de regio wordt gezocht in geval van aantoonbare voordelen. In de visie wordt opgemerkt dat de samenvoeging van gemeenten in de regio geen invloed heeft op het bestaansrecht en de zelfstandigheid van Heiloo.

Langedijk

In de Structuurvisie Langedijk 2010-2030 wordt opgemerkt dat in de Regio Alkmaar op een groot aantal terreinen intensief wordt samengewerkt. Deze samenwerking wordt door Langedijk nagestreefd wanneer dat toegevoegde waarde biedt op het vlak van kwaliteitsverbetering en kostenreductie voor de burger.

Schermer

In de Structuurvisie 2040 "Kamers en Linten" heeft de gemeente Schermer waarden benoemd die bepalend zijn voor de beslissingen die in de toekomst worden genomen, met name gericht op de ruimtelijke structuur en de ruimtelijke kwaliteit van Schermer. De visie wil daarmee het unieke karakter en eigenheid van de gemeente borgen ten aanzien van landschap, cultuurhistorie en natuur.

4. Visie op de bestuurlijke organisatie van de regio vanuit de position paper Toekomst voor Regio Alkmaar

In 2010 hebben vertegenwoordigers van de acht gemeenten in de regio tijdens een conferentie de basis gelegd voor de position paper "Toekomst voor regio Alkmaar. Intensiveren en stroomlijnen, Hoe gaan we dat doen?". Naast een strategische agenda bevat de visie ook uitspraken over de vormgeving van de samenwerking in de regio. De samenwerking wordt niet vrijblijvend opgevat. In organisatorische zin wordt de rol van colleges en raden versterkt. De regiegroep bestaande uit portefeuillehouders regionale samenwerking voert de regie op proces en inhoud.

Ten aanzien van bestuurskracht en herindeling wordt opgemerkt: "Sommigen zullen zich misschien de vraag stellen waarom de bestuurskracht van het gebied niet versterkt wordt door er één gemeente van te maken. De identiteit van het gebied met zijn vele soms heel verschillende kernen vraagt een daarop nauw betrokken en toegewijd bestuur. Hoewel voor sommige gemeenten de huidige schaal misschien te nijpend is (en daar de schaaldiscussie al gevoerd wordt) geldt dat niet voor het totale gebied".

5. Bevindingen uit de verdiepingsgesprekken die zijn gevoerd door Graft-De Rijp en Schermer

m.b.t. het onderzoek naar fusiepartners

Graft-De Rijp

De raad van Graft-De Rijp heeft op 30 september 2010 het college opdracht gegeven te starten met een traject van verkenning van gemeenten, die met Graft-De Rijp zouden willen fuseren. Het college van Graft-De Rijp heeft met alle omliggende gemeenten verkenningsgesprekken gevoerd, te weten Purmerend, Wormerland, Alkmaar, Schermer, Beemster, Zeevang, Heerhugowaard, Zaanstad, Koggenland, Castricum en Uitgeest.

In deze gesprekken kwam in ieder geval de vraag aan de orde kwam of men bereid was met Graft-De Rijp te fuseren. De colleges van Purmerend, Alkmaar, Schermer, Zaanstad, Koggenland en Castricum gaven aan zeer geïnteresseerd te zijn in fusie met Graft-De Rijp. Het college van Heerhugowaard is wel bereid over fusie te praten, maar ziet niet direct voordelen voor Heerhugowaard. De colleges van Wormerland, Beemster, en Uitgeest zijn niet bereid te fuseren, samenwerken behoort wel tot de mogelijkheden. Zeevang volgt een traject gericht op fusie met Purmerend of Edam/Volendam.

Op basis van de resultaten van deze gesprekken heeft de raad op 5 juli 2011 besloten met vijf gemeenten de concrete fusiemogelijkheden verder te onderzoeken. De afgevallen gemeenten zijn gedurende het proces op de hoogte gehouden en hebben aangegeven geen negatieve zienswijze t.a.v. een fusie met een andere kandidaat in te dienen.

Er werden verdere gesprekken gevoerd met de vijf overgebleven gemeenten: Alkmaar, Castricum, Koggenland, Purmerend en Zaanstad. Tijdens die gesprekken kwamen veel verschillende onderwerpen aan de orde: hoe de betreffende gemeenten de vitaliteit van de kernen konden waarborgen, hoe de dienstverlening aan de burgers moest worden vormgegeven, de bereikbaarheid van de kernen, kunst, cultuur & landschap en of er voldoende draagvlak is voor een fusie binnen het gemeentebestuur.

Naar aanleiding van de informatie die werd verkregen uit deze gesprekken heeft de raad op 3 november 2011 besloten met Alkmaar en Zaanstad verdiepingsgesprekken te voeren, teneinde een finale keuze uit deze twee fusiekandidaten te maken. In dit kader is er voortdurend afstemming geweest met de gemeente Schermer, die een logische partner is bij een fusie met de gemeente Alkmaar. Ook is de provincie Noord-Holland zowel ambtelijk als bestuurlijk

regelmatig over het proces geconsulteerd. Op 15 maart 2012 heeft de gemeenteraad unaniem tot fusie met Alkmaar besloten.

Schermer

Het gemeentebestuur van Schermer heeft zich de afgelopen tien jaar met enige regelmaat gebogen over al dan niet fuseren of samenwerken. In dat kader is onder meer gesproken met beoogde fusiepartners de gemeenten Zeevang, Beemster en Graft-De Rijp. Tot een daadwerkelijke fusie met deze gemeenten kwam het nooit.

Het besluit om als gemeente Schermer niet langer zelfstandig door te gaan, werd uiteindelijk genomen in de gemeenteraadsvergadering van Schermer op 6 december 2011. Tijdens het verkennend onderzoek daaraan voorafgaand stond centraal: voldoende duurzaamheid en draagvlak. In de gemeenteraadsvergadering van 24 mei 2011 is besloten om oriënterende gesprekken te voeren met de omliggende gemeenten in de regio Alkmaar, aangevuld met Koggenland en Opmeer.

Gesproken is met buurgemeente Graft-De Rijp. Van oudsher is dit een natuurlijke partner van gemeente Schermer. Beide gemeenten werken op diverse terreinen samen en delen niet alleen de unieke Eilandspolder, maar ook meerdere visies. Onder meer rond toerisme en een vitaal platteland met leefbare kernen. Na het contact met Graft-De Rijp volgden gesprekken met de omliggende gemeenten Castricum, Heiloo, Alkmaar en Heerhugowaard. In deze gemeenten zag Schermer gelijkwaardige partners die met een andere signatuur, versterkt en in gezamenlijkheid optrekt ter behartiging van de regionale doelen. De gesprekken met de gemeenten Koggenland en Opmeer vonden plaats vanuit de gedachte een grote robuuste plattelandsgemeente te vormen.

Het verkennend onderzoek wees uit dat gemeente Castricum de gedachte van een groene buffer aan de zuidkant van Alkmaar een interessante gedachte vindt maar (voorlopig) de noodzaak om meer te gaan samenwerken of te herindelen was niet aanwezig. De gemeente Castricum gaf aan dat het goed zou zijn als Schermer en Graft-De Rijp samengaan met een gemeente in de regio. Bestuurlijk zitten er dan minder partijen aan tafel, wat de daadkracht kan bevorderen. De koers van de gemeente Heiloo richt zich met name tot het zelfstandig blijven. Ditzelfde geldt, in ieder geval tot 2014, ook voor de gemeente Opmeer.

Uiteindelijk werden verdiepingsgesprekken gevoerd met de drie reële fusiekandidaten, te weten: Alkmaar, Heerhugowaard en Koggenland. Koggenland haakte uiteindelijk als fusiekandidaat af in verband met het ontbreken van politiek bestuurlijk draagvlak. Met de provincie Noord-Holland is het fusieproces afgestemd. In het regionaal bestuurlijk overleg is geconcludeerd dat er bestuurlijk draagvlak is voor de beide fusievarianten. Op 21 juni 2012 heeft de gemeenteraad unaniem tot fusie met Alkmaar besloten.

6. Conclusies uit het bestuurlijk overleg van 11 mei 2012

Naar aanleiding van de besluitvorming over de fusiebewegingen in de regio m.b.t. Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer vond op 11 mei 2012 overleg plaats tussen de portefeuillehouders regionale samenwerking van de Regio Alkmaar, de Commissaris van de Koningin, de heer Remkes en de Gedeputeerde voor Gemeentelijke Samenwerking, mevrouw Sweet.

In het overleg is geconcludeerd dat er bestuurlijk draagvlak is bij de colleges zowel voor de fusie van Alkmaar en Graft-De Rijp als voor de fusie van Schermer met Alkmaar of Heerhugowaard. (inmiddels heeft de gemeente Schermer haar voorkeur uitgesproken voor Alkmaar). De bestuurders van de regiogemeenten spreken uit dat zij geen zienswijzen zullen indienen. Alle gemeenten vinden dat er met deze fusievarianten sprake is van evenwichtige bestuurlijke verhoudingen en een nadere restproblematiek niet aan de orde is. De gemeenten voorzien voor zowel de korte als langere termijn geen fusies binnen de Regio Alkmaar. De fusies zijn duurzaam en passen binnen de regionale samenwerking of belemmeren deze samenwerking niet.

7. Conclusie bestuurlijke organisatie Regio Alkmaar

De regio Alkmaar zal na de herindeling van de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijp en Schermer zes gemeenten omvatten. Deze gemeenten hechten sterk aan hun eigen identiteit en beschouwen zich bestuurskrachtig en voldoende robuust. Ze hebben geen intenties om hun zelfstandigheid op te geven. Van een restproblematiek is geen sprake. De herindeling zal het toekomstperspectief van andere gemeenten in de regio niet belemmeren.
De gemeenten in de Regio Alkmaar zijn goed toegerust om voor een langere periode taken op te pakken. Een positieve factor daarbij is de grote bereidheid tot onderlinge samenwerking, zowel op strategisch, beleidsontwikkelend als op uitvoerend niveau. De Regio Alkmaar kent op bestuurlijk en op ambtelijk niveau een stevige organisatorische basis om de samenwerking vorm te geven en verder uit te bouwen.

Documentbeheer

EINDE DOCUMENT